

PÄIVÄKOTIRAKENTAMISTA KOSKEVA SELVITYS

Kasvu ja oppiminen, varhaiskasvatus 2026

Sisällys

1 JOHDANTO	3
2 VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMISEN PERUSTEET	4
2.1 Varhaiskasvatuksen järjestäminen varhaiskasvatuslaissa (540/2018)	4
2.2 Varhaiskasvatuksen tilat ja rakennukset varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa	5
2.3 Varhaiskasvatuksen keskeiset käsitteet	7
3 ASIAA KOSKEVA PÄÄTÖKSENTEKO	9
3.1 Yhteenveto päätöksentekoprosessista	17
4 SYNTYVYYS, LAPSIENNUSTE JA PALVELUNTARVE	19
5 KUVAAUS NYKYISESTÄ PALVELUVERKOSTA.....	21
5.1 Iisveden päiväkoti	21
5.2 Kopolan päiväkoti	21
5.3 Perhepäivähoito.....	22
5.4 Yksityinen palveluntarjonta.....	23
6 KOPOLAN PÄIVÄKODIN NYKYISTEN TILOJEN KUNTO	23
7 UUDET TILAT	24
7.1 Lapsimäärä	25
7.2 Henkilöstö.....	25
8 PÄIVÄKODIN RAKENTAMINEN	26
8.1 Varhaiskasvatuksen tilat ja rakennukset lainsäädännössä	26
8.1.1 Varhaiskasvatusrakennuksia ja tiloja koskeva lainsäädäntö	27
8.1.2 Maankäyttö- ja rakennuslaki	28
8.1.3 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon tai muun oleskelutilan täydellisistä olosuhteista.....	28
8.2 Varhaiskasvatuksessa käytettävien rakennusten suunnittelua koskevat määräykset ja ohjeet	29

8.2.3 Rakennustietosäätiön RT-ohjekortit suunnittelun tukena	29
8.2.2 Muita suunnittelun tukena olevia ohjeita ja määräyksiä	30
8.3 Säästösten ja ohjeiden ohjausvaikutus ja mahdolliset säästömuutokset- ja ohjaustarpeet	30
8.4 Rakennuttamisvaihtoehdot uuden päiväkodin rakentamiseen.....	31
8.4.1 Suunnittelu + jaettu urakka	31
8.4.2 Suunnittelu + kokonaisurakka.....	32
8.4.3 KVR (Kokkonaisvastuurakentaminen)	32
8.4.4 Yhteistoiminnallinen KVR	32
8.4.5 Yhteenvedo Suonenjoen teknisen toimen näkökulmasta	33
8.5 Kestävä ja ekologinen rakentaminen, vastuullisuus.....	33
9 PÄIVÄKODIN TOIMINNALLISET TILAT.....	34
9.1 Sisäänkäynti.....	34
9.2 Eteistilat.....	35
9.3 Lapsiryhmien wc-pesuhuoneet	35
9.4 Ryhmätilat ja lepo huoneet	36
9.5 Ryhmätilojen varastotilat.....	37
9.6 Ruokasali.....	37
9.7 Pienkeittiö	37
9.8 Monitoimitilat.....	38
9.9 Liikuntasali.....	38
9.10 Jakelukeittiö	39
9.11 Työ-, neuvottelu- ja taukotilat.....	40
9.12 Puku- ja pesutilat	40
9.13 Siivous- ja tekstiilihuoltotilat sekä varastot.....	40
9.14 WC-tilat.....	41
9.15 Tilavarusteet.....	41
9.16 Muuta huomioitavaa.....	42
10 SAATTOLIIKENNE.....	42

10.1 Saattoliikenne ja henkilökunnan autopaikat	42
10.2 Polkupyöräpaikat.....	42
10.3 Huolto	43
10.4 Muuta huomioitavaa.....	43
11 PIHARAKENTAMINEN	43
11.1 Yleiset ohjeet.....	43
11.2 Pihan pinta-alavaatimus.....	44
11.3 Kulkureitit, pihan jäsentely ja välineet.....	44
11.4 Kasvillisuus ja pinnoitteet.....	45
11.5 Varjostus ja sadesuojat.....	45
11.6 Aidat ja portit	45
11.7 Pihavälineiden turvallisuus	46
11.8 Valaistus.....	46
11.9 Opastekyltit ja kello	47
12 LÄHIYMPÄRISTÖ JA PALVELUT	47
13 RUOKA- JA PUHTAANAPITOPALVELUT	48
13.1 Nykytila	48
13.2 Tulevat järjestelyt	49
14 PEDAGOGINEN NÄKÖKULMA	49
14.1 Oppimisympäristöt	50
14.2 Esiopetuksen järjestäminen.....	51
14.2.1 Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö	52
14.2.2 Vuorohoidon järjestäminen	52
14.2.3 Oppimisen tuki	53
15 OPPILASHUOLTO JA MUUT PALVELUT	54
16 SIJAINTI	55

17 ENNAKKOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	62
18 OSALLISTAMINEN JA KUULEMINEN.....	63
18.1 Lainsäädännöllinen perusta kuulemiselle ja osallisuudelle	64
18.2 Kuulemisen merkitys päiväkotihankkeen onnistumiselle	65
18.3 Osallistamisen ja kuulemisen toteutus Suonenjoen päiväkotihankkeessa	65
19 TIEDOTTAMINEN	67
20 SELVITYKSEN YHTEENVETO	68

1 JOHDANTO

Suonenjoen kaupunki on suunnittelemassa ja toteuttamassa uusia, pitkälle tulevaisuuteen suuntautuvia päiväkotitiloja. Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti suunnittelu tapahtuu vuonna 2026 ja toteutus vuonna 2027.

Kyseessä on mittava ja merkittävä investointi, jonka onnistunut toteutus edellyttää avointa yhteistyötä ja vuoropuhelua. Tavoitteena on päiväkotitoiminta, joka palvelee aidosti lapsia ja heidän perheitään, ja siksi suunnittelun keskiöön nostetaan asiakkaiden ääni – lasten ja huoltajien toiveet, kokemukset ja tarpeet. Yhtä tärkeää on kuulla varhaiskasvatuksen henkilöstöä, jotka tuntevat toiminnan arjen parhaiten. Päätäjien ja muiden kuntalaisten näkemykset vahvistavat hankkeen kokonaisuutta.

Koska uuden päiväkodin rakentaminen on kunnalle strategisesti ja taloudellisesti merkittävä hanke, on erityisen tärkeää varmistaa, että päätöksentekijät saavat käyttöönsä riittävän, oikea-aikaisen ja selkeän tiedon suunnittelun eri vaiheista. Hyvän hallinnon toteuttaminen on myös lakisääteinen velvoite. Hallintolaki (434/2003) asettaa velvoitteet noudattaa hyvän hallinnon perusteita kaikessa kunnallisessa päätöksenteossa, mukaan lukien käsiteltävän asian asianmukainen valmistelu ja selkeän tiedon tarjoaminen päätäjille.

Hyvän hallinnon perusteiden mukaisesti viranomaisen on huolehdittava siitä, että päätöksenteko voi perustua luotettavaan ja huolellisesti koottuun tietoon. Näiden periaatteiden mukaisesti uuden päiväkodin suunnittelu ja siihen liittyvä tiedontuotanto toteutetaan siten, että päätäjillä on parhaat mahdolliset edellytykset tehdä harkittuja, perusteltuja ja lasten edun mukaisia päätöksiä.

Tämä selvitys on laadittu tukemaan edellä mainittuja tavoitetta: selvitys kokoaa ymmärrettävään muotoon keskeiset lähtökohdat, vaatimukset ja näkökulmat, jotka tulee huomioida uuden päiväkodin rakentamisessa ja sitä koskevassa päätöksenteossa.

2 VARHAISKASVATUKSEN JÄRJESTÄMISEN PERUSTEET

2.1 Varhaiskasvatuksen järjestäminen varhaiskasvatuslaissa (540/2018)

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka (Varhaiskasvatuslaki 2018/540, 2 §).

Oikeus varhaiskasvatukseen alkaa sen kalenterivuoden alusta, jonka aikana lapsi täyttää yhdeksän kuukautta. Varhaiskasvatusta voivat saada lapset, jotka eivät vielä ole oppivelvollisuusikäisiä sekä vanhemmat lapset, kun erityisolosuhteet sitä vaativat.

Varhaiskasvatuksen muotoja ovat

- päiväkotitoiminta, järjestetään päiväkodissa
- perhepäivähoito, järjestetään perhepäiväkodissa
- avoin varhaiskasvatustoiminta, järjestetään toimintaan soveltuvassa paikassa

Esiopetuksesta säädetään perusopetuslaissa (628/1998). Lapsen mahdollisuudesta osallistua perusopetuslain mukaiseen esiopetukseen on huolehdittava. Päiväkodissa järjestettävään esiopetukseen sovelletaan varhaiskasvatuslain mukaista päiväkodin ryhmäkokoja ja henkilöstömitoitusta.

Varhaiskasvatuslain 10 §:ssä säädetään varhaiskasvatusympäristöstä seuraavaa

Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava terveellisiä, turvallisia ja asianmukaisia, ja niissä on huomioitava esteettömyys. (Varhaiskasvatuslaki 2018/540, 10 §)

Päiväkotitoimintaa ja perhepäivähoitoa saa järjestää ja järjestäjälle tuottaa kunta, kuntayhtymä ja yksityinen palveluntuottaja.

2.2 Varhaiskasvatuksen tilat ja rakennukset varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet on varhaiskasvatuslain perusteella Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jonka mukaan paikalliset ja lasten yksilölliset varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan ja varhaiskasvatus toteutetaan. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laatimista ohjaa erityisesti varhaiskasvatuslaki, jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen sekä varhaiskasvatuksen tavoitteista.

Esiopetus, jota säätelee perusopetuslaki, on osa varhaiskasvatusta. Esiopetusta ohjaa Opetushallituksen määräyksenä annettu Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet.

Varhaiskasvatuksen tavoitteena on tukea lapsen oppimisen edellytyksiä, edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Periaatteisiin kuuluu kaikkia lapsia koskevat yhtäläiset oikeudet, tasa-arvoisuus, yhdenvertaisuus, syrjimättömyys, moninaisuuden arvostaminen sekä sosiaalinen osallisuus ja yhteisöllisyys. Inklusiivisuus on käsitteenä laaja ja se tulee nähdä kaikkia lapsia koskevana ja varhaiskasvatuksen järjestämiseen liittyvänä periaatteena, arvona ja kokonaisvaltaisena tapana ajatella.

Varhaiskasvatuksessa tavoitteena on varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen sekä esteetön oppimisympäristö. Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja, paikkoja, yhteisöjä, käytäntöjä, välineitä ja tarvikkeita, jotka tukevat lasten kehitystä, oppimista ja vuorovaikutusta. Oppimisympäristön käsite sisältää varhaiskasvatuksessa muun muassa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuden. Oppimisympäristöjä kehitetään siten, että varhaiskasvatukselle asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa, ja että ne tukevat lasten terveen itsetunnon sekä sosiaalisten ja oppimisen taitojen kehittymistä. Ergonomia, ekologisuus, viihtyisyys ja esteettömyys sekä tilojen valaistus ja akustiikka, sisäilman laatu ja siisteys otetaan huomioon oppimisympäristöjä suunniteltaessa (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2022, s. 91)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (Opetushallituksen määräys 700/2022) varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä määrätään, että sen on oltava ”kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä ja kehitys huomioon ottaen. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava asianmukaisia, ja niissä on huomioitava esteettömyys.” (OPH 2022,8)

Opetushallituksen määräys, OPH-700-2022 Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet, asiakirjassa varhaiskasvatuksen oppimisympäristöistä määrätään seuraavaa (suora lainaus):

Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöt

Oppimisympäristöjä suunnitellaan ja rakennetaan yhdessä lasten kanssa. Niiden tulee tukea lasten luontaista uteliaisuutta ja oppimisen halua sekä ohjata leikkiin, fyysiseen aktiivisuuteen, tutkimiseen sekä taiteelliseen ilmaisuun ja kokemiseen. Lapsilla tulee olla mahdollisuus tutkia maailmaa kaikilla aisteillaan ja koko kehollaan. Oppimisympäristöt tarjoavat lapsille vaihtoehtoja mieluisaan tekemiseen, monipuoliseen ja vauhdikkaaseen liikkumiseen, leikkeihin ja peleihin sekä rauhalliseen oleiluun ja lepoon. Lasten ideat, leikit ja heidän tekemänsä työt näkyvät oppimisympäristössä.

Erona perusopetuksen oppimisympäristöjen kehittämiseen, varhaiskasvatuksen puolella korostetaan leikkiin kannustavaa toimintakulttuuria ja oppimisympäristöjä. Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen tulee myös tukea lapsen laaja-alaisen osaamisen tavoitteiden toteutumista, joka tulee ottaa huomioon oppimisympäristöjen kehittämisessä (OPH 2022, 13). Määräyksessä ohjeistetaan, että eri oppimisympäristöjen käytössä tulee huomioida muun muassa leikkiä rajoittavia tekijöitä ja kehittää leikkiä edistäviä toimintatapoja ja oppimisympäristöjä (OPH 2022, 18). Tilojen toteuttamisen näkökulmasta on haasteellista toteuttaa kohta, jonka mukaan ”oppimisympäristöjen tulee joustaa leikkien mukaan, sillä leikit eivät välttämättä pysy paikallaan niille nimetyissä tiloissa” (OPH 2022, 25).

Pääsääntöisesti perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjen kehittämisen lähtökohdat ovat samansuuntaisia. Molemmissa korostetaan oppimisympäristöjen muuntumista erilaisiin tarpeisiin, ryhmittelyyn ja monenlaiseen pedagogiseen toimintaan. Oppimisympäristöjen suunnittelussa ja kehittämisessä huomioidaan muun muassa yhdenvertaisuus, kulttuurinen moninaisuus, lapsen ikätaso, turvallisuus, yksilöllisen tuen ja monipuolisten, kuten teknologian käyttö.

Varhaiskasvatuksen järjestäjän vastuulla on kuvata muun muassa varhaiskasvatuksen käytettävät oppimisympäristöt sekä niiden arviointiin liittyvät käytännöt ja huolehtia, että kukin varhaiskasvatuksen toimintayksikkö täsmentää oppimisympäristöjen kehittämiseen liittyviä tavoitteita sekä yhteistyöhön liittyviä käytäntöjä. (OPH 2022, s. 22)

2.3 Varhaiskasvatuksen keskeiset käsitteet

Varhaiskasvatuksen keskeisten käsitteiden määrittelyssä on hyödynnetty Opetus- ja kulttuuriministeriön julkaisua 2024:13 ”Opetus- ja koulutussanasto (OKSA) 3. laitos” ja Varhaiskasvatustalakeia (540/2018) ja Lakia varhaiskasvatuksen palvelusetelistä (1048/2025) sekä Suonenjoen paikallista varhaiskasvatussuunnitelmaa 2022.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatustalain (540/2018) mukaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu pedagogiikka.

Esiopetus on varhaiskasvatukselle ominaisia toimintatapoja hyödyntävä koulutus, johon osallistutaan pääsääntöisesti oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna ja jonka tavoitteena on edistää lapsen oppimisedellytyksiä. (Opetus- ja koulutussanasto OKSA 3. laitos). Esiopetus kestää yleensä yhden lukuvuoden ja sitä annetaan vähintään 700 tuntia. Esiopetusta järjestettäessä otetaan huomioon, että opetukseen osallistuvalla lapsella on oikeus osallistua myös esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen. (Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2025)

Varhaiskasvatuksen toimipaikalla tarkoitetaan fyysistä kokonaisuutta, jossa varhaiskasvatuksen palveluntuottaja harjoittaa varhaiskasvatustalain (540/2018) mukaista toimintaa. Varhaiskasvatuksen toimipaikka on esimerkiksi päiväkotitai ryhmäperhepäiväkotit, joka sijaitsee yhdessä katuosoitteessa. Esimerkiksi päiväkodin sivutoimipaikat ovat kukin omia toimipaikkojansa. Avoimella varhaiskasvatustoiminnalla voi myös olla oma toimipaikkansa. Yhdessä toimipaikassa voi olla useampi lapsiryhmä.

Päiväkotit on varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa varhaiskasvatusta toteuttaa säädetyn kelpoisuuden omaava henkilöstö (540/2018, 26–32 §). Päiväkodilla on päiväkodin johtaja.

Päiväkodin henkilöstö on kasvatust-, opetus ja hoitotehtävissä toimiva henkilöstö. Päiväkodin henkilöstön mitoituksessa henkilöstöstä otetaan huomioon varhaiskasvatuksen opettajat, varhaiskasvatuksen erityisopettajat, varhaiskasvatuksen sosionomit, varhaiskasvatuksen lastenhoitajat sekä päiväkodin johtaja, jos hän toimii lapsiryhmässä.

Perhepäiväkotit on varhaiskasvatuksen toimipaikka, jossa varhaiskasvatusta toteuttaa säädetyn kelpoisuuden omaava henkilö ja jossa on samanaikaisesti enintään 4,5 lasta (540/2018).

Perhepäivähoitaja toimii varhaiskasvatuksessa omassa kodissaan, lapsen kodissa tai ryhmäperhepäiväkodissa. Perhepäivähoitajan kelpoisuudesta on säädetty erikseen (540/2018, 29 §).

Vuorohoitoa järjestetään iltaisin, öisin, viikonloppuisin ja arki- ja juhlapyhinä päiväkodeissa tai perhepäivähoidossa. Vuorohoitoa on järjestettävä tarpeen mukaisessa laajuudessa lapselle, joka tarvitsee sitä vanhemman tai muun huoltajan työssäkäynnin tai opiskelun vuoksi. (540/2018, 13 §).

Varhaiskasvatusympäristön on oltava kehittävä, oppimista edistävä sekä terveellinen ja turvallinen lapsen ikä, kehitys ja muut edellytykset huomioon ottaen. Lasta tulee suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä. Toimitilojen ja toimintavälineiden on oltava terveellisiä, turvallisia ja asianmukaisia, ja niissä on huomioitava esteettömyys.

Palvelusetelillä varhaiskasvatuksesta järjestämistä vastuussa olevan kunnan lapsen vanhemmalle, muulle huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle myöntämää sitoumusta korvata palveluntuottajan antaman varhaiskasvatuksen kustannukset kunnan ennalta määräämään arvoon asti joko tasasuuruisena tai tulosidonnaisena. (1048/2025, 3 §)

Yksityistä hoidon tukea voi saada, mikäli lapsen hoitoon on palkattu hoitaja tai yksityinen varhaiskasvatuksen tuottaja. Tukea ei voi saada, mikäli lapsi on kunnallisessa varhaiskasvatuksessa tai hänelle on varattu sieltä paikka, tai yksityisessä varhaiskasvatuksessa on käytössä palveluseteli. Tukea myönnetään alle kouluikäisestä lapsesta. (www.kela.fi)

Yksityisellä varhaiskasvatuksella tarkoitetaan varhaiskasvatusta, jonka yksityinen henkilö, yhteisö tai säätiö taikka julkisyhteisön perustama liikeyritys tuottaa korvausta vastaan liike- tai ammattitoimintaa harjoittamalla. Yksityinen palveluntuottaja vastaa siitä, että sopimuksen tai hallintopäätöksen perusteella asiakkaalle järjestettävä palvelukokonaisuus täyttää sille asetetut vaatimukset. (540/2018, 43 §, 13.5.2022/326)

Tilapaikkaluku on samanaikaisesti varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten enimmäismäärä; päiväkodin tilamitoituksen peruste (RT-ohjekortti 103083).

Pääkäyttötarkoitus on rakennusluvassa ilmoitettu rakennuksen pääasiallinen käyttötarkoitus. Esimerkiksi varhaiskasvatuksen toimipaikan sijaitessa asuinkerrostalon pohjakerroksessa, rakennuksen pääkäyttötarkoitus on asuminen. Tästä syystä rakennusten osana olevien varhaiskasvatuksen toimipaikkojen listaaminen rakennuslupa-aineistojen pohjalta ei ole mahdollista.

081 Varhaiskasvatuksen rakennukset on valtion rakennusluokituksessa varhaiskasvatuksen rakennusta kuvaava numero ja käsite. Puhekielessä usein varhaiskasvatuksen rakennuksella tarkoitetaan rakennusta, jossa toimii päiväkoti.

Varhaiskasvatuksen palveluntuottaja tarkoitetaan tässä selvityksessä kaikkia varhaiskasvatuspalvelujen tuottajia/toimijoita (mukaan luettuna kunnallinen).

Pedagoginen suunnitelma kuvaa oppimisprosessin vaiheet, tavoitteet ja sisällöt sekä niihin liittyvät tilalliset, toiminnalliset ja tekniset ratkaisut.

3 ASIAA KOSKEVA PÄÄTÖKSENTEKO

Tällä hetkellä käynnissä oleva uusien päiväkotitilojen rakentamishankkeen taustalla on pitkäjänteinen varhaiskasvatuksen palvelualueen kehittämistyö, jonka tavoitteena on ollut löytää kestäviä ratkaisuja sopeutumistoimenpiteiksi vähenevään lapsimäärään, kuntatalouden haasteisiin ja olemassa olevien tilojen rakenteellisiin ja toiminnallisiin haasteisiin nähden.

Kaupunginhallitus päätti 23.9.2019/§219 aloittaa Suonenjoen kaupungin talouden sopeuttamistoimenpiteiden valmistelun yhteistyössä henkilöstön, virkakunnan ja luottamushenkilöiden kesken. Kestävän kuntatalouden työryhmän tekemä esitys vuosille 2021–2025 talouden tasapainossa pitämiseksi hyväksyttiin yksimielisesti ilman muutoksia kaupunginvaltuustossa 21.12.2020.

Varhaiskasvatuksen osalta toimenpide-ehdotus oli seuraava: "Varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen toimipisteverkoston sopeuttaminen alenevaan oppilas- ja henkilöstömäärään nähden." Tämän toteutuminen on tapahtunut toimikauden 2021–2025 aikana tavoitteen mukaisesti pitkälti muuttuneiden olosuhteiden avulla. Metsolan ja Valkeisenmäen päiväkotien lakkauttamisen taustalla oli rakennusten kuntoon ja sisäilmaan liittyvät haasteet. Yksityisen palveluntuottajan ryhmäperhepäivähoito Onnenpisara päätti lopettaa toimintansa ja perhepäivähoitajien lukumäärä on vähentynyt eläköitymisten tai muiden henkilökohtaisten ratkaisujen vuoksi.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa koskevat päätökset Kasvun ja oppimisen lautakunnassa (entinen "koulutuslautakunta"), kaupunginhallituksessa ja kaupunginvaltuustossa:

1) Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.20.2022 § 71

- Metsolan päiväkodin esiopetusyksikön siirtäminen Kopolan päiväkotiin ja sen yhteydessä sijaitseviin Futurian tiloihin 1.8.2023 alkaen,

- varhaiskasvatuspalvelujen keskittämistä koskevan suunnittelutyön käynnistäminen yhteistyössä teknisen toimialan kanssa,
- varhaiskasvatuksen johtamisjärjestelmän uudistaminen jakamalla Valkeisenmäen päiväkodinjohtajan tehtävät Kopolan ja Iisveden päiväkodinjohtajille 1.8.2023 alkaen

2) Kasvun ja oppimisen lautakunta 13.06.2023 § 38

- Lautakunta päättää esittää tekniselle toimelle tarve- ja hankesuunnittelun käynnistämistä varhaiskasvatuspalveluiden keskittämiseen tähtävien ratkaisuvaihtoehtojen selvittämiseksi. Ratkaisun myötä voidaan lähitulevaisuudessa luopua Valkeisenmäen päiväkodin käytöstä.

3) Kasvun ja oppimisen lautakunta 28.11.2023

- Varsinaisen päätöksenteon lisäksi kasvun ja oppimisen lautakunnassa on käsitelty keskusteluasiana varhaiskasvatuksen palveluiden keskittämistä koskevia vaihtoehtoja muun muassa kokouksessa 28.11.2023. Tuolloin on esitetty swot-analyysin pohjalta seitsemän (7) eri vaihtoehtoa keskitetyn päiväkodin ratkaisuksi:
  - o Futurian päärakennuksen hyödyntäminen
  - o Sammalselän koulun muuttaminen päiväkodiksi
  - o Raviradan kiinteistön hyödyntäminen
  - o Lukion tilojen käyttöönotto
  - o Uusi päiväkotiki - sijainti ratkaistava
  - o Nykytilanteen säilyttäminen
  - o Muu, mikä?
- Lautakunta evästi virkakuntaa jatkamaan eri vaihtoehtojen valmistelua, pääkohteina Sammalselän koulun peruskorjaus päiväkodiksi tai uuden päiväkodin rakentaminen keskustan alueelle.

4) Kasvun ja oppimisen lautakunta 20.02.2024 § 18

- Yksityinen palveluntuottaja Ryhmis Onnenpisara ilmoitti lopettavansa toimintansa 31.7.2024.
- Päätös:
  - o Ryhmis Onnenpisaran ryhmä liitetään tilana ja ryhmänä kunnalliseen varhaiskasvatukseen Kopolan päiväkodin yhteyteen joko sellaisenaan tai lapsiryhmän uudelleen sijoitteluna Kopolan päiväkodin lasten kesken. Käytännön toteuttamista koskeva ratkaisu tehdään osana varhaiskasvatuksen toimintakauden 2024–2025 kokonaisuuden suunnittelutyötä.

5) Kasvun ja oppimisen lautakunta 17.04.2024 / kokouksen alun infotilaisuus

- Kasvun ja oppimisen lautakunnalle esiteltiin kokouksen alussa hankesuunnitelmaa lautakunnan kokouksessa 28.11.2023 ohjeistettujen uusien päiväkotitilojen vaihtoehtojen toteuttamisesta.

6) Kasvun ja oppimisen lautakunta 17.04.2024 § 34

- Esittelytekstistä:
  - o Valkeisenmäen päiväkodin sisäilmaan liittyviä haasteita on käsitelty kaupungin sisäilmatyöryhmässä. Sisäilmatyöryhmä on tehnyt esityksen, että Valkeisenmäen päiväkodin tiloista luovuttaisiin kokonaan. Päätös liittyy sisäilman aiheuttamiin haasteisiin ja rakennuksen kuntoon.
  - o Lasten määrän vähenemisen myötä 1.8.2024 alkaen Valkeisenmäen päiväkotiin jäisi vain seitsemän lasta.
- Päätös:
  - o Valkeisenmäen päiväkodin käytöstä luovutaan 1.8.2024 alkaen. Käytännön toteuttamista koskeva ratkaisu tehdään osana varhaiskasvatuksen toimintakauden 2024–2025 kokonaisuuden suunnittelutyötä.

7) Kasvun ja oppimisen lautakunta 21.05.2024 § 46

- Ajankohtaiskatsauksen yhteydessä keskusteltiin lautakunnan 17.4.2024 kokouksessa esitellystä hankesuunnitelmasta, jossa vertailtiin kahden vaihtoehdon toteutusta: Sammelselän koulun peruskorjaus päiväkodiksi tai uuden päiväkodin rakentaminen keskustan alueelle. Päätettiin toteuttaa vaihtoehtoja koskeva kuntalaiskysely ajalla 23.5.-6.6.2024.

8) Kasvun ja oppimisen lautakunta 10.09.2024 § 65

- Esittelytekstistä:
  - o Lautakunnalle on 28.11.2023 kokouksessa esitelty kuusi eri tilavaihtoehtoa nelikenttäanalyysin avulla. Kustakin vaihtoehdosta on tuotu esille sen vahvuudet, heikkoudet, uhat ja mahdollisuudet. Lautakunnalla oli lisäksi mahdollisuus nostaa tarkasteluun jokin uusi vaihtoehto. Asian esittelyn ja keskustelun jälkeen lautakunta päätti ohjeistaa teknisen toimen sekä kasvun ja oppimisen toimialaa jatkamaan asian valmistelua kahdesta aiemminkin kärkeen nostetusta eri vaihtoehdosta: Sammelselän koulun peruskorjaus päiväkodiksi tai uuden päiväkodin rakentaminen keskustan alueelle.

- Varhaiskasvatuksen tulevia tiloja koskevassa ennakkovaikutusten arvioinnissa on vertailuun valittu kasvun ja oppimisen lautakunnan valitsemat vaihtoehdot (Sammalselän koulun peruskorjaus päiväkodiksi ja uuden päiväkodin rakentaminen keskustan alueelle) sekä kolmanneksi ns. nollavaihtoehto, eli Kopolan nykyiset päiväkotitilat.
- Arvioinnin pohjalta voidaan todeta, että kaikissa kolmessa vaihtoehdossa on positiivisia, neutraaleja ja negatiivisia osa-alueita. Ennakkovaikutusten arvioinnin yhteenvedon johtopäätös kuitenkin on, että nykyisissä Kopolan päiväkodin tiloissa jatkaminen pidemmälle tulevaisuuteen ei ole vaihtoehto rakennuksen sisäilmaan ja rakenteellisiin kysymyksiin liittyvien haasteiden vuoksi.
- Sammalselän koulun peruskorjaus päiväkodiksi ja uuden päiväkodin rakentaminen esiintyvät arvioinnissa molemmat hyvinä vaihtoehtoina. Kuntalaisille tehdyssä kyselyssä vahvasti esille nousseet luonnon läheisyys ja turvallisuus tulevat esille näissä molemmissa vaihtoehdoissa.
- Arvioinnin mukaan eniten positiivisia merkintöjä on kuitenkin tullut nykyiset tilat korvaavan tilaratkaisun toteuttamiselle keskustan alueelle. Ratkaisua puoltavat erityisesti sijaintiin liittyvät seikat sekä asiakkaan että palvelun tuottamisen kannalta. Sijainti on keskeinen asiakkaiden asuinpaikkaan nähden ja huomioiden varhaiskasvatuksen käyttämien lähipalveluiden saavutettavuus. Päiväkodin sijainti muiden palveluiden (kaupat, uimahalli, kirjasto, koulu) lähellä helpottaa myös huoltajien arkea ja päiväkodin toimintaa. Nykyiset tilat korvaavan tilaratkaisun toteuttaminen koulun läheisyyteen mahdollistaa toiminnan ja tilojen suhteen sujuvan yhteistyön lisäämisen koulun kanssa. Samalla koulun läheisyys mahdollistaa päiväkodin tilojen muunneltavuuden ja monikäyttöisyyden lasten määrän muuttuessa.
- Ennakkovaikutusten arvioinnin perusteella voidaan todeta, että nykyiset tilat korvaavan tilaratkaisun toteuttaminen on välttämätöntä. Vartenotettavia vaihtoehtoja ovat Sammalselän koulun peruskorjaus tai uuden päiväkodin rakentaminen. Päätöksenteko edellyttää vastuullisia ratkaisuja ja rohkeutta katsoa pidemmälle tulevaisuuteen.

- Päätös:
  - o Lautakunta
    - 1) arvioi varhaiskasvatuksen tulevaisuuden tiloja koskevan ennakkovaikutusten arvioinnin riittäväksi ja osaltaan hyväksyy laaditun ennakkovaikutusten arvioinnin ja
    - 2) saattaa edelleen tiedoksi kasvun ja oppimisen lautakunnan näkemyksen nykyiset toimitilat korvaavan tilaratkaisun toteuttamiseksi tekniselle lautakunnalle ja kaupunginhallitukselle niin, että varhaiskasvatuksen tulevaisuuden tilatarve otetaan huomioon vuoden 2025 talousarvion valmistelussa ja valmistumassa olevassa kaupungin kiinteistöstrategiassa.

9) Kaupunginhallitus 18.11.2024 § 263

- Esittelytekstistä:
  - o Teknisten palvelujen toimesta on tilattu 30.8.2024 valmistunut hankesuunnitelma (liite), missä on vertailtu kahta vaihtoehtoa keskustaan keskitetyksi päiväkotiratkaisuksi:
    - 🍓 vaihtoehto A, Sammelselänkoulun muuttaminen vuorohoito päiväkodiksi
    - 🍓 vaihtoehto B uusi vuorohoito päiväkotirakennus
  - o Muuntojoustava ja siirtokelpoinen vuokratkaisu ei ole ollut hankesuunnitelmassa vaihtoehtoisena tarkastelukohteena. Tämän tyyppinen ajallisesti ja määrällisesti joustava ratkaisu antaa kaupungille mahdollisuuden toteuttaa korvaava tilaratkaisu tarvittaessa nopeammalla aikataululla ja näin ollen mahdollistaa myös siirtymän pois Kopolan tiloista. Samalla ratkaisu antaa jouston arvioida pysyväisluontoisemman ratkaisun löytymistä tulevaisuuden todellisia tarpeita vastaavaksi. Oli ne määrällisesti joko kasvat tai sopeuttavat.
- Päätös:
  - o Kaupunginhallitus päättää varhaiskasvatuksen korvaavan tilaratkaisun jatkovalmistelusta seuraavaa:
    1. kaupunginhallitus ei hyväksy laadittua hankesuunnitelmaa esitettyssä muodossa
    2. korvaavan tilaratkaisun jatkovalmistelu toteutetaan ensisijaisesti muuntojoustavan ja siirtokelpoisen vuokralle tulevan hankkeen muodossa
    3. tilaratkaisun ensisijainen sijainti on nykyinen Sammelselän koulun tonttiLisäksi kaupunginhallitus esittää, että

4. vuoden 2025 talousarvioon varataan määräraha Sammelselän koulun purkukustannuksiin

10) KV 16.12.2024 § 65

- Kaupunginvaltuusto on päättänyt talousarvion vuodelle 2025. Investointiosassa (924 Hallinto- ja laitosrakennukset) on hyväksytty Korvaavan päiväkotihankkeen jatkovalmistelu ja piha-alueen käyttöönotto, TA2025 200.000e: Tilaratkaisun jatkovalmistelu toteutetaan ensisijaisesti muuntojoustavan ja siirtokelpoisen vuokralle tulevan hankkeen muodossa. Tila ratkaisun ensisijainen sijainti on nykyinen Sammelselän koulun tontti. Tontin muutostyö ja hankesuunnittelun jatkovalmistelu.

11) Kaupunginhallitus 24.02.2025 § 52

- Esittelytekstistä:
  - o Tilaratkaisun edistämisen valmisteluun on nimetty työryhmä (kja 12.12.2024 § 9). Työryhmän jäseninä ovat kaupunginhallituksen esittämät jäsenet Pauliina Kovanen, Pia Pentikäinen ja Timo Lahtinen sekä kasvun ja oppimisen johtaja Anne Lahtivirta ja tekninen johtaja Kimmo Hälinen.
  - o Työryhmän ensisijainen tehtävä on kaupunginhallituksen päätöksen mukaisen hankesuunnitelman päivittäminen kaupunginhallitukselle sekä tarvittavien kilpailutusasiakirjojen valmistelu. Työryhmän laatimat esitykset saatetaan luottamustoimielinten päätettäväksi kunkin asiakokonaisuuden osalta hallintosäännön mukaisen ratkaisuvallan puitteissa.

12) Kaupunginvaltuusto 26.05.2025 § 42

- Kaupunginvaltuusto päättää lakkauttaa Lempyyn koulun 1.8.2025 lukien.
- Lisäksi valtuusto edellyttää kasvun ja oppimisen toimialaa tekemään tarvittavat päätökset ja toimeenpanemaan käytäntöön liittyvät muutokset.
  - ➔ Päätöksen toimeenpanoon on kuulunut Lempyyn esiopetuksen oppilaiden siirtyminen Kopolan päiväkotiin.

13) Kaupunginhallitus 30.06.2025 § 190

- Esittelytekstistä:
  - o Tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti Suonenjoen kaupunki pyytää tarjoustaan päiväkodin moduulirakenteisten tilojen suunnittelusta, rakentamisesta ja vuokrauksesta. Hankinta sisältää päiväkotipalvelujen tuottamiseen soveltuvat siirtokelpoiset tilat suunniteltuna ja toteutettuna käyttökuntoon ja vuokra-ajan päätteeksi purettuna ja poiskuljetettuna.

- Päätös:
  - o Kaupunginhallitus päättää
    - hyväksyä työryhmän esittämät ja valmistelemaat tarjouspyyntöasiakirjat (oheismateriaali) päiväkodin moduulirakenteisten tilojen suunnittelusta, rakentamisesta ja vuokrauksesta
    - oikeuttaa tekniset palvelut tekemään tarjouspyyntöasiakirjoihin tarvittaessa pienehköjä teknisluonteisia tarkennuksia, korjauksia ja täydennyksiä ennen tarjouspyyntöasiakirjojen julkaisemista
    - oikeuttaa tekniset palvelut julkaisemaan päiväkodin moduulirakenteisten tilojen suunnittelusta, rakentamisesta ja vuokrauksesta kilpailutuksen kaupunginhallituksen hyväksymien tarjouspyyntöasiakirjojen mukaisesti

14) Työryhmä 10.09.2025, kokous nro 11, Työryhmän päätöskokous

- Päiväkotitilojen suunnittelutyöryhmän johtopäätös:
  - o Työryhmän tehtävänä oli selvittää Suonenjoen tulevien päiväkotitilojen toteuttamisen vaihtoehdoksi muuntokelpoista vuokramallilla toteutettavaa päiväkotirakennusta, sillä varhaiskasvatushenkilöstö on esittänyt, että uusi päiväkotirakennus tarvittaisiin mahdollisimman pian Kopolan päiväkodin sisäilmahaasteiden vuoksi. Toisaalta varhaiskasvatuksessa on toivottu myös sijaintia yhtenäiskoulun kampusalueen välittömässä läheisyydessä. Työryhmän selvitysten perusteella nämä molemmat toiveet eivät pysty toteutumaan samanaikaisesti.
  - o Päiväkodin toteuttaminen yhtenäiskoulun läheisyyteen vaatisi kaavamuutoksen ja tarkempaa suunnittelua mm. liikennejärjestelyjen osalta sekä enemmän infratöitä. Suunnittelussa olisi hyvä pystyä huomioimaan myös tulevaisuuden koulu-, varhaiskasvatus- ja harrastamismahdollisuudet ja niiden muutostarpeet alueella. Sammalselän alueelle päiväkotitiloja olisi mahdollista toteuttaa nopealla aikataululla, rauhalliseen luonnonläheiseen ympäristöön, liikenteellisesti sujuvaan paikkaan ja valmiiseen infraan ilman kaavamuutosta.
  - o Moduulirakenteisen päiväkodin toteuttamisesta saatujen tarjousten perusteella työryhmä toteaa, että pysyvän päiväkotirakennuksen hankkiminen olisi taloudellisesti edullisempi vaihtoehto, sillä jonkinlaista päiväkotirakennusta tullaan joka tapauksessa tarvitsemaan vielä vuokra-ajan jälkeen.
  - o Edullisimmillaan vuokramallilla toteutetun päiväkodin kustannus olisi
    - 7 vuotta n. 3 M€

- 12 vuotta n. 4,2 M€
- Mikäli päädytään ratkaisuun rakentaa pysyvä päiväkotirakennus, tulee nopealla aikataululla toteuttaa varhaiskasvatuksen henkilöstön kuuleminen ja selvittää nykyisissä tiloissa jatkamisen mahdollisuus seuraavien kahden vuoden ajan.
- Moduulirakenteisen päiväkodin tarjouskilpailutus tulee viedä eteenpäin kaupunginhallituksen päätettäväksi. Työryhmä on raatina jakanut tarjousvertailun laatu pisteet ja toteaa, että Parmaco Oy on tarjouksen jättäneistä saanut korkeimmat yhteispisteet. Aineisto saatetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle asian käsittelyä varten.
- Laatusiirityksen ja tarjouskilpailutusta koskevien asiakirjojen perusteella työryhmä antaa lausuntonaan kaupunginhallitukselle, että moduulirakenteisen päiväkotirakentamisen hintataso on kokonaisuudessaan sellainen, että omaan taseeseen rakennettava päiväkotito on tulevaisuuden pidemmän aikajakson tarkastelulla järkevämpi vaihtoehto.
- Tulevaisuuden päiväkotiratkaisua tulee viedä eteenpäin nopealla ja selkeällä aikataulutuksella turvallisten ja toimivien päiväkotitilojen toteuttamiseksi. Mikäli päätöksenteossa edistetään pysyvän, omaan taseeseen rakennettavan päiväkodin toteuttamista, tulee ensisijaisesti tehdä päätös sen sijainnista. Kaupunginhallitus on aiemmassa vaiheessa päättänyt vuokramallilla toteuttavan päiväkodin sijoittamista Sammelselän koulun tontille.
- Pysyvän päiväkodin rakentamisen sijoittamista tulee tarkastella uudelleen pitkän tähtäimen suunnitelman toteuttamiseksi. Työryhmä toteaa edelleen, että mikäli varhaiskasvatuksen henkilöstön näkemys on nopeamman ratkaisun välttämättömyydestä, nousee Sammelselän koulun tontti ensisijaiseksi vaihtoehdoksi.
- Työryhmä toteaa tälle työryhmälle määrätyn tehtävän päättyneeksi ja esittää päiväkodin rakentamista eteenpäin vievän ohjausryhmän nimeämistä.

15) KH 22.09.2025 § 231

- Kaupunginhallitus päättää keskeyttää päiväkotihankinnan, koska hankkeen hintataso on arvioitua korkeampi erityisesti verrattuna omaan taseeseen rakennettavaan päiväkotitoiin nähden. Lisäperuste hankinnan keskeytykselle on, että tarjouspyynnössä on ollut tulkinnanvaraisuuksia ja hankinnan tarve on tarkentunut hankinnan aikana.

16) Kaupunginvaltuusto 15.12.2025 § 94

- Korvaavan päiväkodin jatkovalmistelu paikkana Sammalselkä
  - o Poistoaika 30 vuotta
  - o Suunnitelmakausi yhteensä 4 200 000 €
  - o TA 2026 300 000 €
  - o TA 2027 3 900 000 €
- Korvaava päiväkotiki. Rahoitusvaihtoehtona oma tase, leasing tai vuokra. Uusi päätös 2026 kevät. Kilpailutus kesä - syksy 2026. Rakentaminen 2027. Oman rakentamisen yhteydessä huomioitava tyhjenevät muut kohteet ja tilanne lapsimäärän suhteen.

3.1 Yhteenveto päätöksentekoprosessista

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa koskevien ratkaisujen valmistelun taustalla on ollut kaupungin talouden tasapainottamiseen liittyvät tavoitteet, syntyvyyden laskun myötä palvelutarpeen väheneminen ja nykyisten rakennusten kuntoon, sisäilmaan ja toiminnallisuuteen liittyvät haasteet. Tavoitteena on ollut löytää palvelujen keskittämiseen ja laadun parantamiseen tähtäävä ratkaisuvaihtoehto.

Vuosien 2022–2024 aikana palveluverkkoa on supistettu ja samaan aikaan käynnistetty uusien, Kopolan päiväkodin tiloja korvaavien vaihtoehtojen selvittäminen. Vuonna 2024 suunnittelu keskittyi kahden päävaihtoehdon vertailuun: Sammalselän koulun peruskorjaus päiväkodiksi tai uuden päiväkodin rakentaminen keskustan alueelle. Vuoden 2024 lopulla kaupunginhallituksen käsittelyssä todettiin, että muuntojoustava ja siirtokelpoinen vuokratarkaisu ei ole ollut hankesuunnitelmassa vaihtoehtoisena tarkastelukohteena ja korvaavan tilaratkaisun jatkovalmistelu toteutettaisiin ensisijaisesti muuntojoustavan ja siirtokelpoisen vuokralle tulevan hankkeen muodossa lyhyemmän aikavälin ratkaisuksi.

Vuoden 2025 aikana lyhyemmän aikavälin vuokramallin tilaratkaisun edistämiseen nimetty työryhmä jatkoi asian valmistelua. Työryhmä selvitti erilaisten toteutusvaihtoehtojen mahdollisuuksia ja uusien päiväkotitilojen tilatarpeita. Kesällä toteutetun vuokramallin tarjouskilpailutuksen seurauksena todettiin kuitenkin, että moduulirakenteisen päiväkotirakentamisen hintataso nousi niin korkeaksi, että omaan taseeseen rakennettava päiväkotiki olisi tulevaisuuden pidemmän aikajakson tarkastelulla järkevämpi vaihtoehto.

Päiväkotitilojen suunnittelutyöryhmä totesi tehtävänantonsa päätteeksi, että nopean ratkaisun toteuttamisen ensisijainen sijainti on Sammalselän koulun tontti. Työryhmä on totesi johtopäätöksessään myös, että mikäli päätöksenteossa edistetään pysyvän, omaan taseeseen rakennettavan päiväkodin toteuttamista, tulee ensisijaisesti tehdä päätös sen sijainnista.

Kaupunginhallitus päätti syksyllä 2025 keskeyttää vuokramallin ratkaisua koskevan päiväkotihankinnan.

Kaupunginvaltuuston kokouksessa 15.12.2025 § 94 vuoden 2026 talousarvion sekä vuosien 2026–2028 toiminta- ja taloussuunnitelman hyväksymisen pohjaesityksenä oli kaupunginhallituksen esitys päiväkodin rakentamiselle:

- Suunnitelmakausi yhteensä 4 200 000 €, josta
  - o TA 2026 50 000 €
  - o TS 2027 250 000 €
  - o TS 2028 3 900 000 €

Kaupunginvaltuusto päätti hyväksyä 4,2 M€ korvaavien päiväkotitilojen toteuttamiseksi. Valtuuston kokouksessa tehtiin kuitenkin pohjaehdotuksesta poikkeava esitys, jonka mukaisesti:

- o TA 2026 300 000 €
- o TS 2027 3 900 000 €

ja päiväkodin sijainniksi kirjattiin Sammalselän koulun tontti.

Tiivistelmä

v. 2022–2024

- Varhaiskasvatuksen palveluverkon tiivistäminen
- Uusien keskitetyn ratkaisun päiväkotitilojen rakentamisen vaihtoehtojen selvittäminen

v. 2025

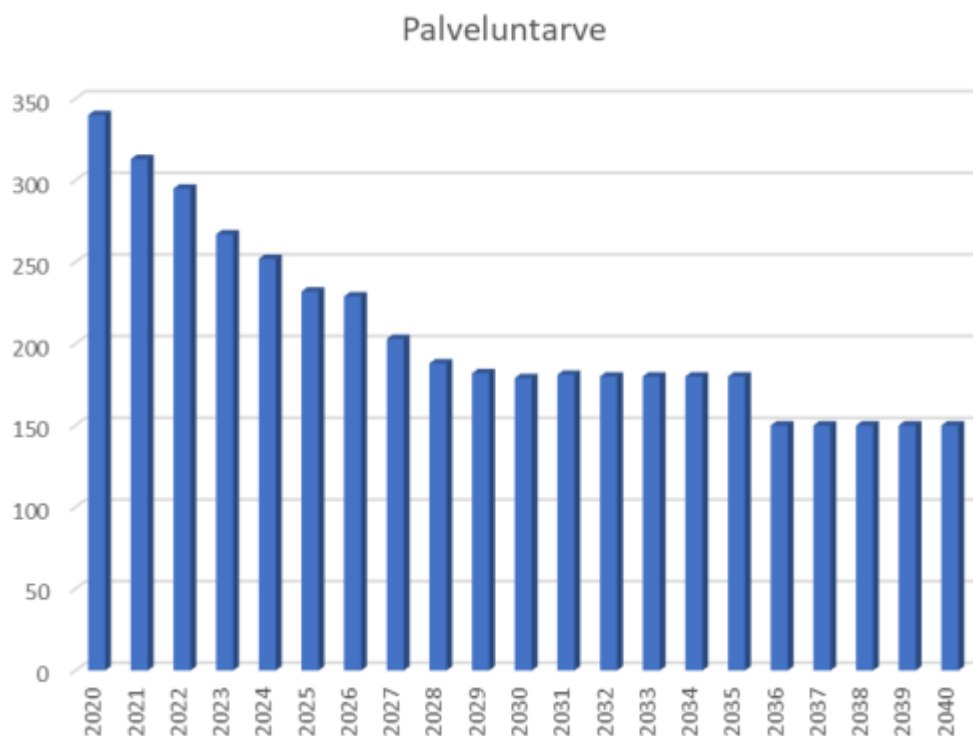
- Lyhyemmän aikavälin ratkaisu: Vuokramallin, muunto- ja siirtojoustavien vaihtoehtojen selvittäminen

v. 2026

- Pitkän tähtäimen ratkaisu: Pysyvän päiväkodin rakentaminen

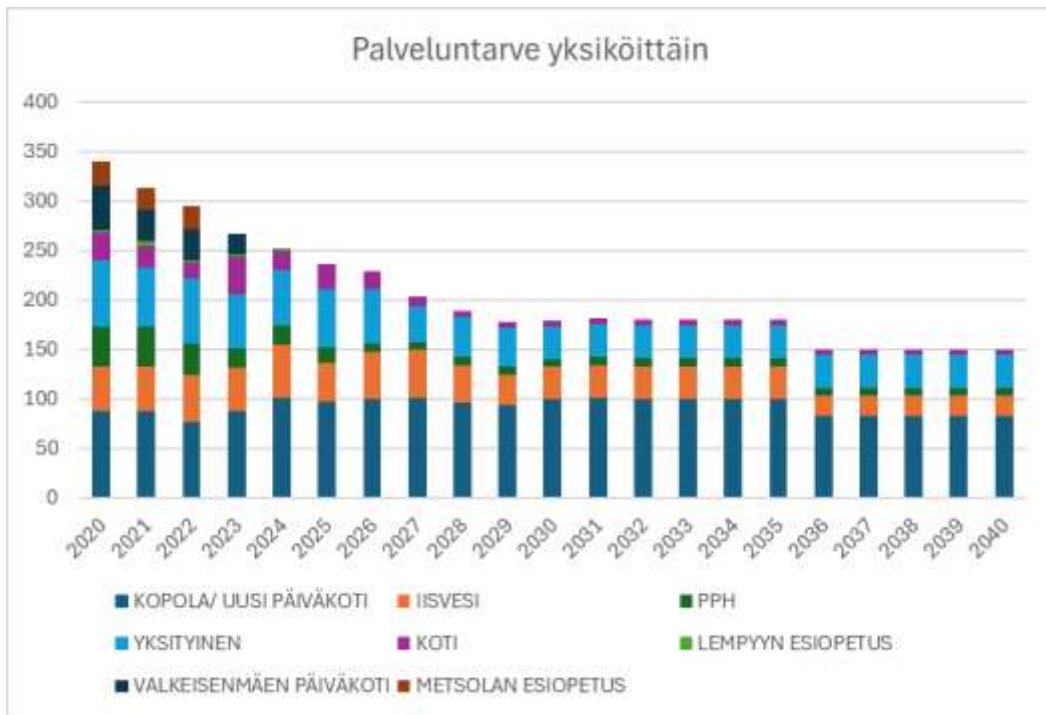
4 SYNTYVYYS, LAPSIENNUSTE JA PALVELUNTARVE

Syntyvyys Suonenjoella on laskenut noin puoleen kymmenen vuoden aikana. Vuonna 2015 syntyi 65 lasta ja vuonna 2025 syntyi 31 lasta. Viime vuosien aikana lasten syntyvyys on pysytellyt keskimäärin kolmessakymmenessä (30) lapsessa vuosittain. Muuttoliikettä on tapahtunut vuosien aikana molempiin suuntiin; sekä Suonenjoelle muuttaneita että Suonenjoelta pois muuttaneita. Muuttoliike on kuitenkin ollut suhteellisesti melko vähäistä ja muutos lapsimäärässä on ollut alle kymmenen lasta vuosittain.

Taulukko 1. Syntyvyyden mukainen ennuste varhaiskasvatuksen palvelun tarpeelle vuosina 2020–2040

Syntyvyyden perusteella vuonna 2025 varhaiskasvatusikäisten (1–6-vuotiaat) palveluntarve on laskenut huomattavasti. Lähivuosien mittaan varhaiskasvatuspalveluita on sopeutettu lapsimäärän ennustetta vastaavaan palveluntarpeeseen vuodesta 2023 alkaen.

Taulukko 2. Varhaiskasvatuksen palvelujen sopeuttaminen vuosina 2023–2025.

Metsolan päiväkoti (kaksi esiopetuksen ryhmää, 21 lasta) lopetti toimintansa 1.8.2023 alkaen. Metsolan päiväkodin ja Kopolan päiväkodin esiopetuksen oppilaat yhdistettiin ja sijoitettiin Kopolan päiväkotiin.

Valkeisenmäen päiväkoti (yksi päiväkotiryhmä, 21 lasta) ja yksityinen palveluntuottaja Ryhmäperhepäivähoito Ryhmis (12 lasta) lopettivat toimintansa 1.8.2024 alkaen. Valkeisenmäen päiväkodin lakkauttamiseen vaikutti pääasiassa myös rakennuksen huono kunto. Päiväkodista oli vähennetty ryhmiä jo ennen lopullista lakkauttamista, sillä sisäilman katsottiin riittävän pienelle lapsimäärälle.

Perhepäivähoito on vähentynyt, sillä perhepäivähoitajia on lopettanut toimintansa osittain luontaisen poistuman kautta, tai he ovat joko siirtyneet omasta pyynnöstään toisiin tehtäviin varhaiskasvatuksen sisällä, tai hakeutuneet kokonaan toiselle alalle. Perhepäivähoidosta on vähentynyt viimeisen kymmenen vuoden aikana neljäkymmentä (40) hoitopaikkaa: vuonna 2015 perhepäivähoidossa oli 56 hoitopaikkaa, kun taas vuonna 2025 oli enää 16 hoitopaikkaa. Uusia päteviä ja sopivia perhepäivähoitajia ei ole onnistuttu palkkaamaan viimeisen kolmen vuoden aikana.

Lempyyn koulun lakkauttamisen myötä vuonna 2025 muutamia Lempyyn koulun esiopetuksen oppilaita siirtyi Kopolan päiväkodin esiopetukseen.

Edellä mainittujen varhaiskasvatuspalvelujen yksiköiden lakkautumisen myötä suurin osa varhaiskasvatuspalveluja on keskitetty Kopolan päiväkodin alueelle. Kopolan päiväkodin käytössä on neljä (4) väistötilaa Futurian asunnoissa tai Futurian päärakennuksen luokassa (tilanne 20.3.2026).

5 KUVAUS NYKYISESTÄ PALVELUVERKOSTA

5.1 Iisveden päiväkoti

Iisveden päiväkoti sijaitsee maalaismaisemassa Iisveden koulun kupeessa. Päiväkoti ja koulu luovat yhdessä turvallisen, rauhallisen ja hyvinvointia edistävän kasvuympäristön sekä oppimisen polun taaperosta esiopetukseen ja perusopetuksen neljänteen luokkaan saakka.

Iisveden päiväkoti tarjoaa monipuolista varhaiskasvatusta 1–5-vuotiaille sekä esiopetusta 6-vuotiaille lapsille. Päiväkoti on avoinna ma-pe klo 6 – 17:15. Esiopetusta on 700 tuntia lukuvuodessa, ja päivittäinen esiopetusaika on klo 8–12. Sijainti koulun yhteydessä mahdollistaa monipuolisen yhteistyön koulun kanssa.

Päiväkodissa toimii yhden esiopetusryhmän lisäksi yksi 1–3-vuotiaiden ryhmä (12 paikkaa) ja yksi 3–5-vuotiaiden ryhmä (21 paikkaa). Yhteensä Iisveden päiväkodissa on tällä hetkellä kolme ryhmää, joissa on 40 lasta ja 12 kasvattajaa sekä lisäksi avustavaa henkilökuntaa lapsiryhmäavustajina ja puhtaanapitotehtävissä. Päiväkodissa on kaksi varhaiskasvatuksen päiväkotityöntekijää puhtaanapidossa. Jakelukeittiössä työskentelee Servican työntekijä.

Koulujen loma-aikoina Iisveden päiväkoti on kiinni ja supistettu toiminta järjestetään Kopolan päiväkodissa.

5.2 Kopolan päiväkoti

Kopolan päiväkoti sijaitsee Suonenjoen keskustan läheisyydessä joenrantamaiseman vieressä.

Kopolan päiväkoti tarjoaa monipuolista varhaiskasvatusta 1–5-vuotiaille sekä esiopetusta 6-vuotiaille lapsille. Kopolan päiväkoti on vuoropäiväkoti. Perhepäivähoidon varahoito järjestetään vuoroitoryhmissä.

Päiväkoti on avoinna klo 6:30-17:00 ja vuorohoidon ryhmät ovat tarvittaessa avoinna ympäri vuorokauden ma – su. Esiopetusta on 700 tuntia lukuvuodessa, ja päivittäinen esiopetusaika on klo 8.15–12.15. Esiopetusta järjestetään soveltuvin tavoin myös vuorohoidossa oleville lapsille.

Kopolan päiväkodissa on kaksi vuorohoitoryhmää; 1–3-vuotiaiden lasten ryhmä (16 paikkaa/12 kerrallaan) ja 3–5-vuotiaiden lasten ryhmä (28 paikkaa/21 kerrallaan). Esiopetusryhmiä on kolme (yhteensä 34 paikkaa) ja myös esiopetusikäisille tarjotaan tarvittaessa vuorohoitoa. Lisäksi Kopolan päiväkodissa on neljä päiväryhmää; yksi 1–3-vuotiaiden (10 paikkaa) ja kolme 3–5-vuotiaiden lasten ryhmää (10–12 paikkaa/ryhmä).

Kopolan päiväkodin lapsiryhmistä neljä (4) ryhmää on lähialueella väistötiloissa. Väistötiloista kolmen pääkäyttötarkoitus on asuminen, joten tiloissa voi olla enintään 10–12 lasta. Jokainen väistötiloissa oleva lapsiryhmä on puolet pienempi kuin lakisääteinen tavallinen 3–6-vuotiaan lapsen päiväkotiryhmä päiväkodissa (21 lasta). Henkilökuntaa on kuitenkin oltava lapsilukumäärän nähden suhteessa enemmän kuin 21 lapsen päiväkotiryhmässä, koska päivittäiset työvuorot eivät muuten riitä kattamaan kasvattajien paikalla oloa riittävästi.

Yhteensä Kopolan päiväkodissa on tällä hetkellä yhdeksän ryhmää, joissa on 108 lasta ja 32 kasvattajaa sekä lisäksi avustavaa henkilökuntaa ravitsemus- ja puhtaanapitotehtävissä.

Kopolan päiväkodin jakelukeittiössä työskentelee varhaiskasvatuksen päiväkotityöntekijä. Ruoka tuodaan pääasiassa Servicalta, mutta aamupala valmistetaan päiväkodin keittiössä. Puhtaanapidossa on yhteensä kuusi (6) varhaiskasvatuksen päiväkotityöntekijää.

5.3 Perhepäivähoito

Perhepäivähoidolla tarkoitetaan hoitajan omassa kodissa tarjottavaa varhaiskasvatuspalvelua. Perhepäivähoito on kodinomaista pienessä ryhmässä tapahtuvaa varhaiskasvatussuunnitelman mukaista kasvatusta, opetusta ja hoitoa. Perhepäivähoitajat ovat pitkän kokemuksen omaavia ja saaneet tehtävänsä ajanmukaisen tehtävän vaatiman koulutuksen sekä työnantajan järjestämää täydennyskoulutusta.

Suonenjoella on neljä perhepäivähoitajaa, mutta tällä hetkellä toimii kolme perhepäivähoitoryhmää, joissa on yhteensä 12 lasta. Perhepäivähoito on avoinna arkisin klo 6:30-17:00 välisenä aikana.

Perhepäivähoidon varahoitopaikkana toimii Kopolan päiväkoti

5.4 Yksityinen palveluntarjonta

Suonenjoella on yksi yksityinen päiväkotiki; Norlandia Mustikka. Päiväkotiki Mustikassa on tällä hetkellä 50 suonenjokelaista lasta. Yksityiset palveluntuottajat ovat yksityisiä yrittäjiä ja viranomaiset valvovat palveluntuottajia. Yksityinen palveluntuottaja voi tarjota palveluaan myös muiden kuntien perheille.

Suonenjoella toimii varhaiskasvatuksen palveluseteli, mikä on kunnan myöntämä tuki palvelun kuukausimaksuun. Palvelusetelin arvo määräytyy lapsen iän, hoidon tarpeen, perheen koon ja tulojen mukaan. Perheen maksettavaksi jää palvelusetelin arvon ja palveluntuottajan perimän palvelun hinnan välinen erotus.

Suonenjoella on muutamia yksittäisiä perheitä hakeutuneet Kuopion yksityisiin varhaiskasvatuspalveluihin, ja satunnaisesti myös kunnalliseen päiväkotikiin sekä Kuopioon että Leppävirralle.

6 KOPOLAN PÄIVÄKODIN NYKYISTEN TILOJEN KUNTO

Kopolan päiväkotiki on otettu käyttöön 1985 valtion omistaman koulun yhteydessä toimivana päiväkotina. Suonenjoen kaupungin alaisuuteen toiminta siirtyi v.1992, jolloin päärakennuksessa oli 21 paikkainen päiväkotiki (nykyiset esiopetus AB ryhmien tilat).

Vuorohoitoryhmis siirtyi päiväkotirakennuksessa oleviin entisiin asuntotiloihin v.2004.

Sisäilmaa käsitteleviä asiakirjoja löytyy esikoulun tiloihin liittyen v. 2008 alkaen ja vuorohoitoryhmikseen v. 2007.

Päiväkodin perusteellinen remontti ja laajennus on toteutettu vuosina 2011–2012. Esiopetuksen tilat ja vuorohoidon tilat yhdistettiin yhdeksi isommaksi päiväkodiksi.

Nykyiseen päiväkotirakennukseen liittyviä sisäilma-asiakirjoja löytyy v. 2014 lähtien.

- 1/2014 työterveyshuollon yhteenveto yhteydessä olleiden työntekijöiden sisäilmaoireista
  - o Esiopetuksen tilojen tunkkainen ilma, henkilöstöllä ärsytysoireita
- 9/2015 Valvontasuunnitelman mukainen tarkastus, Ympäristöterveyspalvelut
  - o pintakosteusmittauksen perusteella kohonneita arvoja mm. Esiopetustilojen päädyssä

- 2019 Sisäilmapalavereita (Erityisesti koskien esiopetuksen pääty), työntekijöiden terveystarkastuksista liittyen sisäilmaan sekä Työterveyslaitoksen arviointikäynti
- 2020 Tarkastuskertomus, Ympäristöterveyspalvelut
- 2021 Kopolan päiväkodin sisäilmankyselyjä, sisäilmatutkimuksia, ilman laadun seurantajärjestelmän asennus
- 2022 Kopolan päiväkodin sisäilmakyselyn tulokset ja sisäilmatyöryhmän kokoontuminen
- Syksyllä 2023 Metsolan päiväkodin lakkautuksen myötä Futurian rakennukseen A perustettiin yksi esiopetusryhmä väistötiloihin.
  - o Tiloista tuli sisäilmailmoituksia, joita käsiteltiin sisäilmatyöryhmässä.
- Syksyn 2023 aikana henkilökunnalta tuli useita sisäilmailmoituksia, joten päädyttiin hankkimaan sisäilmapuhdistimia esiopetuksen tiloihin kaksi kappaletta.
- Kesällä 2024 lakkautettiin Valkeisenmäen päiväkotit, ja toiminta siirrettiin Kopolan päiväkotiin.
- Ryhmis Onnenpisara lopetti samaan aikaan toiminnan Futurian D- talossa ja tiloihin perustettiin Onnela -ryhmä. Tiloista tuli sisäilmailmoituksia, joten sinne hankittiin myös sisäilmanpuhdistin.
- v.2025 sisäilmailmoituksia, joiden pohjalta esiopetustiloihin lisättiin kolmas ilmanpuhdistin ja Onnelaan toinen ilmanpuhdistin. Sisäilmatyöryhmä kokoontuu n. puolen vuoden välein.
- v.2026 sisäilmatyöryhmä kokoontuu sovitusti ja tarvittaessa reagoidaan nopeastikin esille tulleisiin ongelmiin.

Tekninen toimi on vuosien mittaan tehnyt erilaisia korjaustoimenpiteitä sisäilmaan liittyen esim. tiivistyskorjauksia, lattiamateriaalin vaihto esiopetuksen päädyssä, esiopetustiloihin oman IV-koneen asennus. Sisäilmaan liittyviin haasteisiin on pyritty reagoimaan ja tehty toimenpiteitä, joilla on voitu hakea jatkoaikaa tulevien uusien tilojen toteuttamiseksi. Käytössä on muun muassa ns. väistötiloja läheisten Futurian rakennusten hyödyntämisestä. Ne ovat kuitenkin myös lainmukaisesti vain väliaikaisratkaisuja.

7 UUDET TILAT

Uuden päiväkodin tilat tulevat korvaamaan Kopolan päiväkodin kampuksen nykyiset tilat. Tämän lisäksi uuteen päiväkotiin sisältyy myös varhaiskasvatuksen toimiston tilat, eli työhuoneet varhaiskasvatusjohtajalle ja kahdelle varhaiskasvatuksen erityisopettajalle.

7.1 Lapsimäärä

Uudessa päiväkodissa on kuusi lapsiryhmää:

Päiväryhmät

Alle 3 -vuotiaiden lasten päiväryhmä: 12 paikkaa

3–5-vuotiaiden lasten päiväryhmä: 21 paikkaa

Vuorohoito

Alle 3 -vuotiaiden lasten vuorohoitoryhmä: 12 vuoropaikkaa

3–5-vuotiaiden lasten vuorohoitoryhmä: 21 vuoropaikkaa

Esiopetus

2 ryhmää; yhteensä 35 paikkaa (14 lasta + 21 lasta)

7.2 Henkilöstö

Varhaiskasvatus on sopeuttanut henkilöstön määrää viimeisen kymmenen vuoden aikana vastaamaan varhaiskasvatuspalvelujen tarvetta. Taulukon vuoden 2026 henkilöstön määrä sisältää myös uuden päiväkodin henkilöstön määrän.

Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenne	v. 2016	v. 2026	Muutos	Kokonaisuusmuutos
Varhaiskasvatusjohtaja	1	0	-1	Varhaiskasvatusjohtajan tehtäviin tullut lisää muita varhaiskasvatuksen hallinnollisia tehtäviä.
Varhaiskasvatusjohtaja/ perhepäivähoidon ohjaaja/ päiväkodin hallinnollinen johtaja	0	1	+1	
Toimistosihteerit	70 %	10 %?	-0,9	Toimistosihteerin tehtävät lähes kokonaan varhaiskasvatusjohtajalla.
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	1	2	+1	Erityisopetus vastaa tuen tarpeeseen.
Päiväkodin johtaja/päiväkodin pedagoginen johtaja (v)	0	1	+1	Päiväkotien vähentyessä yksiköiden johtajuus vähentynyt yhdellä johtajalla, ja tehtävät yhdistyneet varhaiskasvatusjohtajan tehtävien kanssa. Perhepäivähoidonohjaajan tehtävät siirtyneet varhaiskasvatusjohtajalla.
Päiväkodin johtaja/ ryhmässä toimiva (varhaiskasvatuksen opettajana ryhmässä)	2	1	-1	
Päiväkodin johtaja/ perhepäivähoidon ohjaaja	1	0	-1	
Varhaiskasvatuksen opettaja	13	11	-2	1 varhaiskasvatuksen opettajan toimi liitetty ryhmässä toimivan päiväkodin johtajan toimeen ja toinen muutettu varhaiskasvatuksen sosionomin toimeksi.

Varhaiskasvatuksen sosionomi	0	1	+1	Varhaiskasvatuslain mukaan päiväkodin henkilöstörakenne muuttuu vuodesta 2030 lähtien siten, että päiväkodeissa vähintään kahdella kolmasosalla tulee olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, josta vähintään puolella varhaiskasvatuksen opettajan kelpoisuus.
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	25	20	-5	Lapsiryhmän avustajaresurssi on lastenhoitaja, sillä lastenhoitaja on kasvatusvastuullinen. Tarvittaessa lastenhoitajan toimia tullaan muuttamaan varhaiskasvatuksen sosinomeiksi.
Ryhmäperhepäivähoitaja	2	0	-2	Ryhmäperhepäivähoitoa ei käytetä varhaiskasvatuksen muotona.
Perhepäivähoitaja	12	5	-7	Perhepäivähoito vähenee luontaisesti.
Päiväkotityöntekijä (keittiö ja puhtaanapito, ryhmäavustus)	13	10	-3	Muutamia päiväkotityöntekijän toimia tullaan muuttamaan tarvittaessa varhaiskasvatuksen lastenhoitajan toimiksi. Vähennetään myös luontaisen poistuman kautta.
Henkilöstöä yhteensä	70,7	52,1	-18,6	

Taulukko 3.

Uuden päiväkodin henkilöstöön kuuluu: varhaiskasvatusjohtaja, päiväkodin johtaja, kaksi (2) varhaiskasvatuksen erityisopettajaa, kahdeksan (8) varhaiskasvatuksen opettajaa, yksi (1) varhaiskasvatuksen sosionomi, 15 varhaiskasvatuksen lastenhoitajaa ja 6 päiväkotityöntekijää; yhteensä 34 työntekijää. Vuorohoidon luonne lisää kasvatushenkilöstön määrää.

8 PÄIVÄKODIN RAKENTAMINEN

8.1 Varhaiskasvatuksen tilat ja rakennukset lainsäädännössä

Tämän luvun 8 aineisto pohjautuu Terveet tilat 2028 - Varhaiskasvatuksen tilojen ja rakennusten nykytilaselvitykseen. Selvitys on osa Valtioneuvosten Terveet tilat 2028 –toimenpideohjelmaa. Ohjelman tavoitteena on tervehdyttää julkiset rakennukset

ja tehostaa sisäilmasta oireilevien hoitoa ja kuntoutusta. Selvityksen taustalla on opetushallituksen sekä opetus- ja kulttuuriministeriön toimeksianto. Selvitys koskee varhaiskasvatuksen

oppimisympäristöjä ja pääsääntöisesti päiväkotirakennusten tiloja ja rakennuksia. Varhaiskasvatuksen tilojen ja rakennusten nykytilaselvityksen laadinnasta vastasivat FCG Finnish Consulting Group Oy:n asiantuntijat FT, KM Raila Oksanen, OTM, TT Sanna Lehtonen, VTM Marika Koramo, FM Juuso Ilmola, KTM Riitta Ekuri ja arkkitehti (SAFA) Mikko Kaira (UKI-Arkkitehdit Oy).

8.1.1 Varhaiskasvatusrakennuksia ja tiloja koskeva lainsäädäntö

Varhaiskasvatuslain mukaan varhaiskasvatusta voidaan järjestää päiväkodeissa, perhepäivähoidossa tai avoimena varhaiskasvatuksena, ja jokaisella alle kouluikäisellä lapsella on siihen oikeus.

Lainsäädäntö edellyttää, että varhaiskasvatuksen tulee olla kehittävää, oppimista edistävää, terveellistä ja turvallista. Tilojen ja välineiden tulee olla tarkoituksenmukaisia ja esteettömiä, ja lasten tulee olla suojassa väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä (Varhaiskasvatuslaki 540/2018).

Varhaiskasvatuksen fyysisiä ympäristöjä koskevien vaatimusten taustalla vaikuttaa myös **Suomen perustuslaki**, jonka mukaan julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan kaikille oikeus terveelliseen ympäristöön. Esiopetusta koskevat lisäksi **Perusopetuslain** säännökset, joiden mukaan lapsilla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön, ja koulutuksen järjestäjä voi määrätä esimerkiksi tilojen käytöstä ja siisteydestä. Perusopetusta koskevat asetukset täsmentävät, että oppimisympäristöjen tulee tukea oppilaiden yksilöllisiä tarpeita, vuorovaikutusta, työrauhaa sekä fyysistä ja psyykkistä turvallisuutta.

Varhaiskasvatuslain 57 a §:ään kuuluu myös henkilöstön ilmoitusvelvollisuus, jonka mukaan henkilöstön on viipymättä ilmoitettava tilojen turvallisuuteen tai lapsen hyvinvointiin liittyvistä epäkohdista.

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki koskee myös esiopetuksen oppilaita ja korostaa, että opiskeluympäristöjen tulee olla terveellisiä ja turvallisia. Lain esitöissä tarkennetaan, että hyvä oppimisympäristö muodostuu fyysisistä, psyykkisistä ja sosiaalisista olosuhteista sekä turvallisesta ilmapiiristä ja laadukkaasta sisäilmasta.

Terveysturvallisuuslaki on keskeinen oppimisympäristöjä säätelevä laki. Sen mukaan kouluyhteisön ja ympäristön terveellisyttä ja turvallisuutta on seurattava säännöllisesti, ja terveydenhuollon palvelujen tulee sijaita koulun tai päiväkodin lähellä, jotta yhteistyö henkilöstön kanssa on sujuvaa. Lisäksi **terveydensuojelulaki** edellyttää, että ennen päiväkodin tai oppilaitoksen käyttöönottoa tehdään ilmoitus terveydensuojeluviranomaiselle, jotta tilojen turvallisuus ja terveellisyys voidaan arvioida.

Muita tilojen teknisiä vaatimuksia ohjaavat muun muassa työturvallisuuslaki ja valtioneuvoston asetus työpaikkojen turvallisuus- ja terveystaakimuksista, joita sovelletaan myös päiväkotieihin työntekijöiden työpaikkoina. Näissä säädetään esimerkiksi tilojen kunnosta, ilmanvaihdosta, melusta ja valaistuksesta.

Yhteenvetona: lainsäädäntö edellyttää, että varhaiskasvatuksen tilojen tulee olla turvallisia, terveellisiä, esteettisiä ja toimintaa tukevia, ja että niiden suunnittelussa ja ylläpidossa tulee varmistaa lasten hyvinvointi ja henkilöstön turvalliset työolosuhteet.

8.1.2 Maankäyttö- ja rakennuslaki

Oppimisympäristöjen ja päiväkotien suunnittelua ohjaa ensisijaisesti **maankäyttö- ja rakennuslaki** (MRL 132/1999), joka säätelee yleisesti alueiden käyttöä ja rakentamista. Laki ei kuitenkaan sisällä erityisiä päiväkotieihin tai oppimisympäristöihin kohdistuvia säännöksiä, vaan sen vaatimuksia sovelletaan niihin samalla tavoin kuin muuhun rakentamiseen. Myöskään muussa rakentamista koskevassa lainsäädännössä ei ole laajasti nimenomaan päiväkotien suunnittelua koskevia erityissäännöksiä.

Varhaiskasvatustilojen terveellisyys ja turvallisuus tulevat esiin **sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa** (545/2015), jossa säädetään muun muassa sisäilman laadun, ilmanvaihdon, lämpötilan, kosteuden ja ääniolosuhteiden mitattavista raja-arvoista. Nämä vaatimukset ovat velvoittavia ja ohjaavat suunnittelua varhaiskasvatuksen oleskelutiloissa.

Suunnittelijan tulee huomioida myös erityistapaukset. Esimerkiksi ympärivuorokautisesti toimivat päiväkodit luokitellaan hoitolaitoksiksi, mikä aiheuttaa lisävaatimuksia esimerkiksi kulkureittien enimmäispituuksien, sprinklauksella toteutettavan paloturvallisuuden ja yöpymistilojen palo-osastoinnin osalta.

8.1.3 Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon tai muun oleskelutilan täydellisistä olosuhteista

Sosiaali- ja terveysministeriö on antanut terveydensuojelulain nojalla asetuksen (545/2015) asunnon tai muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista. Terveydellisillä olosuhteilla tarkoitetaan asunnon tai muun oleskelutilan fysikaalisia (esim. lämpötila, kosteus, ilmanvaihto, melu), kemiallisia (esim. hiilidioksidit, häkä, formaldehydi) ja biologisia (esim. mikrobikasvustot) olosuhteita. Asumisterveydellä tarkoitetaan asuntojen, varhaiskasvatuksen ja koulutilojen, oppilaitosten, lastenkotien, vanhainkotien

ja muiden vastaavien julkisten tilojen terveydellisiä olosuhteita.

8.2 Varhaiskasvatuksessa käytettävien rakennusten suunnittelua koskevat määräykset ja ohjeet

8.2.3 Rakennustietosäätöön RT-ohjekortit suunnittelun tukena

Rakennustietosäätöön (RT) tuottamat RT-ohjekortit ovat suomalaisen rakentamisen keskeisiä ohjeistuksia, joiden tarkoituksena on kuvata hyvää rakennustapaa ja tukea suunnittelua sekä toteutusta eri rakennushankkeissa. RT-korttien rinnalla julkaistaan muita rakentamisen kortistoja (LVI, Ratu, KH ja Infra) sekä RYL-laatuvaatimukset, jotka määrittelevät rakentamisen ja kiinteistönpidon hyväksyttävän laatutason.

RT-kortit muodostavat tärkeimmän päiväkotien suunnittelua ohjaavan ohjeiston, vaikka ne eivät ole juridisesti pakottavia. Ne täydentävät lainsäädäntöä ja tarjoavat suunnittelijoille käytännön ratkaisuja, tilamitoituksen ohjeita, kuvastoja ja yhteyskaavioita. Korttien soveltaminen edellyttää suunnittelijalta varhaiskasvatuksen tilatarpeiden tuntemusta, mutta niiden avulla voidaan varmistaa suunnitelmien tekninen toteutettavuus ja lainmukaisuuden toteutuminen.

Koulu- ja oppilaitosrakentamiseen laaditut RT-kortit ovat monilta osin sovellettavissa myös varhaiskasvatukseen, koska tilojen terveellisyys, turvallisuus, pedagoginen toimivuus ja ylläpidettävyyys ovat samankaltaisia vaatimuksia. Erityisesti varhaiskasvatukseen liittyviä ohjeita käsitellään seuraavissa suunnittelua ohjaavissa RT-korteissa:

- RT 103083 Päiväkotien suunnittelu
- RT 103085 Päiväkodin ja perusopetuksen tilat – turvallisuuden suunnittelu
- RT 103079 Perusopetuksen tilat – rakennushankkeen valmistelun lähtökohdat
- RT 94-11254 Ammattikeittiöt
- RT 103294 Päiväkodin ja perusopetuksen tilat – ulkotilojen suunnittelu
- RT 103563 Ulkoleikkipaikat
- RT 103082 Perusopetuksen tilat – sisustussuunnittelu

Näiden korttien kokonaisuus tarjoaa suunnittelijoille laaja-alaisen perustan, joka kattaa päiväkodin tilasuunnittelun, turvallisuuden, ulkoalueet, mitoituksen ja ylläpidon. Vaikka RT-kortit eivät ole velvoittavia, ne toimivat alan yhteisesti hyväksyttynä standardina ja ovat keskeinen työkalu laadukkaiden, turvallisten ja pedagogisesti toimivien päiväkotirakennusten suunnittelussa.

8.2.2 Muita suunnittelun tukena olevia ohjeita ja määräyksiä

- 🍓 Palomääräykset: Kaikkea rakentamista säätelevät palomääräykset ja ohjeet
- 🍓 Kunnallinen Vammaisneuvosto ja sen ohjeet: esteettömyyteen sekä saavutettavuuteen liittyvää ohjeistusta ja neuvontaa
- 🍓 Sisäilmayhdistys: Sisäilman luokitukset ja ilmanvaihdon suunnittelun ohjeistusta
- 🍓 Sähkötarkastusyhdistys: Ohjeita sähkösuunnitteluun

8.3 Säädösten ja ohjeiden ohjausvaikutus ja mahdolliset säädösmuutokset- ja ohjaustarpeet

Säädös on julkista valtaa käyttävän elimen antama yksipuolinen, velvoittava ja kirjallinen tahdonilmaisu eli määräys. Tällaisia julkisen vallan käyttäjiä ovat Suomessa Euroopan unioni, valtio, kunnat tai itsehallinnolliset yhteisöt. Säädöksiä ovat esimerkiksi lait, asetukset, direktiivit ja määräykset esim. rakennusjärjestykset ja ympäristönsuojelumääräykset.

Rakennuslain ja asemakaavamääräysten lisäksi Suomessa on hyvin vähän arkkitehtisuunnittelua ohjaavaa velvoittavaa säännöstöä. Maankäyttö- ja rakennuslaki MKRL luo puitteet rakentamiselle ja suunnittelulle yleisesti ja se on velvoittavaa. Sen sijaan Rakennusmääräyskokoelman soveltaminen on tarkoitettu joustavaksi siten, kuin se rakennuksen ominaisuudet ja erityispiirteet huomioon ottaen on mahdollista. (Ympäristöministeriö 2023)

Siksi monissa kunnissa on haluttu usein teknisiä yksityiskohtia koskevia suunnittelun tavoitteita kirjoittaa suunnittelijoita ohjaavaan muotoon. Sisällössä näkyy hyvin lain ja asetusten päiväkotirakentamiselle asetetut terveellisyyteen ja turvallisuuteen liittyvät

määräykset ja vaatimukset. Ohjeista paljastuu arkkitehtisuunnittelulle osoitettuja sanallisia tavoitteita, joista tilaajaa askarruttavia teknisiä yksityiskohtia on käsitelty aiheen mukaisesti otsikoituna.

Päiväkotitilojen rakennushankkeen aluksi suositellaan laadittavaksi pedagoginen suunnitelma, jossa kuvataan tiloissa tapahtuvaa pedagogista toimintaa ja sen tavoitteita. Monikäyttöisyys, muunneltavuus ja kestävä rakentaminen ovat ohjeissa mukana.

Varhaiskasvatuksen sisustussuunnittelussa erityistä huomiota kiinnitetään mm. akustiikkaan, tilaryhmiin ja varusteluun sekä pintamateriaalien kulutuksen kestävyteen, helposti puhdistettavuuteen ja käyttötarkoitukseensa sopivuuteen. Päiväkotitilojen turvallisuuden suunnittelussa korostetaan turvallista rakennusta ympäristöineen tukemassa turvallista toimintakulttuuria ja vähentämässä vaaratilanteita ja tapaturmia.

RT-kortissa sivutaan myös koulu/päiväkotirakennusten ylläpitoa painottaen mm. materiaali- ja kalusteratkaisujen osalta kestävyttä ja helppoa huolettavuutta sekä sitä, että valinnoilla vaikutetaan varhaiskasvatusrakennuksen muunneltavuuteen, muuntojoustavuuteen, ylläpitoon, elinkaaren aikaisiin kustannuksiin sekä ympäristövaikutuksiin.

RT-ohjeet kohdistuvat myös päiväkotien ulkotilojen ja ulkoleikkipaikkojen suunnitteluun ja ulkoleikkipaikkoihin. Viime aikoina RT-ohjeistukseen on tullut ilmastomuutokseen, lämpeneviin säihin sekä merenpinnan nousuun liittyviä huomioitavia seikkoja.

8.4 Rakennuttamisvaihtoehdot uuden päiväkodin rakentamiseen

Tässä luvussa esitellään neljä yleisesti käytettyä rakennuttamisvaihtoehtoa kunnallisten rakennushankkeiden toteuttamisessa. Vaihtoehdot eroavat toisistaan vastuunjaon, suunnittelun, kustannusriskien ja urakoitsijan roolin näkökulmasta. Näiden mallien tunteminen auttaa valitsemaan hankkeelle sopivimman toteutustavan.

Suonenjoen kaupungin johtoryhmän esityksen mukaisesti päätöksentekoon tuodaan näistä vaihtoehdoista ennakkovaikutusten arvioinnin kautta tarkempi selvitys, jolla voidaan vertailla Suonenjoen uuden päiväkodin rakentamisen kannalta olennaisimpia tekijöitä.

8.4.1 Suunnittelu + jaettu urakka

Tässä mallissa rakennuttaja (kunta) vastaa suunnittelijoiden kilpailuttamisesta ja suunnitelmien teettämisestä. Suunnitteluajana käyttäjiä osallistetaan. Kun suunnitelmat ovat valmiit, urakat jaetaan

useisiin osa-alueisiin (esim. rakennus-, LVI-, sähköurakat), jotka kilpailutetaan erillisinä.

Urakkakilpailutus kansallisena hankintana. Rakennuttaja toimii päävastuullisena ja koordinoi eri urakoitsijoiden toimintaa. Mallin etuna on mahdollisuus kilpailuttaa eri alojen urakoitsijoita erikseen, mutta se vaatii rakennuttajalta vahvaa projektinjohtamista ja riskien hallintaa.

8.4.2 Suunnittelu + kokonaisurakka

Tässä vaihtoehdossa rakennuttaja kilpailuttaa suunnittelun erikseen ja teettää valmiit suunnitelmat ennen urakan kilpailutusta. Kokonaisurakassa yksi pääurakoitsija vastaa sopimuksen mukaisesti koko rakennushankkeen toteuttamisesta suunnitelmien pohjalta. Vastuu eri työvaiheiden koordinoinnista on pääurakoitsijalla. Mallin etuna on rakennuttajan pienempi operatiivinen vastuu verrattuna jaettuun urakkaan, mutta joustavuus muutoksiin toteutusvaiheessa on rajallisempaa.

8.4.3 KVR (Kokonaisvastuurakentaminen)

KVR-urakassa urakoitsija vastaa sekä rakennuksen suunnittelusta että toteutuksesta. Rakennuttaja määrittelee hankkeen tavoitteet ja vaatimukset (esim. tilaohjelman ja laatutason), mutta suunnitteluratkaisut ja toteutus ovat pitkälti KVR-urakoitsijan vastuulla. Malli vähentää rakennuttajan projektinjohtovastuuta ja siirtää suunnittelu- ja toteutusriskit urakoitsijalle. Etuna on mahdollisesti nopeampi ja tehokkaampi toteutus, mutta rakennuttajan vaikutusmahdollisuudet suunnitteluun voivat olla rajallisempia.

8.4.4 Yhteistoiminnallinen KVR

Yhteistoiminnallinen KVR yhdistää perinteisen KVR-mallin ja allianssimaisten toimintatapojen parhaat puolet. Mallissa rakennuttaja ja KVR-urakoitsija työskentelevät tiiviissä yhteistyössä jo suunnitteluvaiheesta alkaen. Avoin kustannuslaskenta, yhteinen tavoitehinta ja riskien sekä mahdollisten hyötyjen jakaminen ohjaavat hanketta. Mallin etuna on kustannusten läpinäkyvyys ja laadun paraneminen yhteistyön kautta. Yhteistoiminnallinen KVR mahdollistaa myös muutoksiin reagoinnin ketterämmin kuin perinteinen KVR.

8.4.5 Yhteenveto Suonenjoen teknisen toimen näkökulmasta

Kaikilla kuvatuilla rakennuttamistavoilla on rakennutettu päiväkoteja 2020- luvulla. Suonenjoella on aiemmin käytetty jaettua urakkaa isommissa hankkeissa ja pienemmissä urakoissa kokonaisurakkaa. Tässä päiväkotihankkeessa jaettu urakka on tuttu ja turvallinen, mutta siinä voidaan "ajautua" kalliisiin ratkaisuihin, joita ei urakkakilpailutuksen jälkeen ole mahdollista enää muuttaa edullisemmaksi. KVR-urakka on nopein toteuttaa ja siinä saadaan tehokkaasti monistettua urakoitsijalla oleva oppi sekä urakoitsijan valmiit yhteistyökumppanit suunnittelussa. KVR- urakan sisältöön on erittäin vaikea tehdä muutoksia sen jälkeen, kun urakka ja suunnittelu rakennusurakan sisällä on kilpailutettu. Hyvässä urakkakilpailutilanteessa KVR- urakan innovaatiohyödyt näkyvät urakkahinnassa. Yhteistoiminnallinen KVR- mahdollistaa urakkasisällön kehittämisen urakoinnin aikana, mutta suuri osa urakoitsijainnovaatioista on käytettävissä jo lopullisessa urakkakilpailutuksessa.

Edellä esitetyistä rakennuttamistavoista laaditaan Suonenjoen kaupungin johtoryhmän päätöksen mukaisesti ennakkovaikutusten arviointi ja asia tuodaan päätöksentekoon Suonenjoen kaupungin hallintosäännön mukaisesti.

8.5 Kestävä ja ekologinen rakentaminen, vastuullisuus

Kestävä, ekologinen ja vastuullinen päiväkotirakentaminen perustuu kokonaisvaltaiseen ajatteluun, jossa rakennuksen suunnittelu, rakentaminen ja käyttö tukevat sekä ympäristön hyvinvointia että lasten ja henkilöstön terveyttä ja turvallisuutta. Päiväkoti ymmärretään oppimisympäristönä, jossa lapset omaksuvat arjen valintojen kautta kestävän elämäntavan peruseriaatteita. Tämän vuoksi rakennuksen materiaalit, tilaratkaisut ja toimintaperiaatteet ovat tärkeä osa kasvatustyötä.

Ekologisessa rakentamisessa pyritään vähentämään rakennuksen koko elinkaaren aikaisia ympäristövaikutuksia hyödyntämällä vähähiilisiä ja kierrätettäviä materiaaleja sekä ratkaisuja, joiden valmistusketjut ovat läpinäkyviä ja terveellisiä. Rakennuksen hiilijalanjälki huomioidaan jo suunnitteluvaiheessa, ja sisäilman terveellisyyteen kiinnitetään erityistä huomiota. Energiatehokkuus on keskeinen tavoite: rakennuksen rakenteet, talotekniikka ja valaistus suunnitellaan kuluttamaan mahdollisimman vähän energiaa, ja uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen tukee pitkäjänteistä ilmastovastuuta.

Myös päiväkodin pihan suunnittelu on olennainen osa ekologisuutta. Luonnonmukainen ja monimuotoinen piha tukee lasten luontosuhteen kehittymistä ja tarjoaa mahdollisuuksia monipuoliseen leikkiin. Luonnonmukaista pihaympäristöä voidaan vahvistaa esimerkiksi kasvivalinnoilla, ja samalla luodaan ympäristö, joka kutsuu tutkimaan ja liikkumaan.

Rakennuksen muuntojoustavuus on tärkeää, jotta tilat voivat mukautua erilaisiin käyttäjämääriin ja pedagogisiin ratkaisuihin vuosikymmenien ajan. Selkeästi suunnitellut ja helposti muunneltavat sisätilat vähentävät myöhempien muutostöiden tarvetta ja tukevat tilojen pitkäikäisyyttä. Vastuullisuus näkyy myös sosiaalisessa ulottuvuudessa: päiväkodin tulee olla turvallinen, esteetön ja kaikille lapsille yhdenvertainen ympäristö, jossa henkilöstön työolosuhteet ovat terveelliset ja toimivat. Hyvin suunniteltu ympäristö toimii lapsille arjen esimerkkinä siitä, millaista on kestävä ja vastuullinen elämä.

Rakennuksen elinkaari ei pääty sen valmistumiseen, vaan ekologisuutta voidaan vahvistaa myös ylläpidon aikana esimerkiksi energiankulutuksen seurannalla, ekologisilla hankinnoilla, vähäpäästöisillä siivousmenetelmillä ja kestäväillä kalusteratkaisuilla. Kun ylläpito on suunnitelmallista ja ympäristötietoista, rakennus säilyy toimintakuntoisena pitkään ja sen ympäristökuormitus vähenee.

Kokonaisuutena kestävä päiväkotirakentaminen yhdistää ympäristövastuun, pedagogiset tavoitteet ja taloudellisen kestävyuden tavalla, joka rakentaa lapsille terveellistä ja tulevaisuuteen suuntaavaa kasvu- ja oppimisympäristöä.

9 PÄIVÄKODIN TOIMINNALLISET TILAT

Tässä luvussa esitellään edellytyksiä ja mahdollisuuksia päiväkotitilojen suunnitteluun. Niiden toteuttamisessa on huomioitava paikalliset olosuhteet ja erityisesti varhaiskasvatuksen henkilöstön näkökulma arjen työn toimivuuden takaamiseksi.

9.1 Sisäänkäynti

Jokaisella lapsiryhmällä tulee olla oma sisäänkäynti, vaikka eteistilat ovatkin yhteiset toisen lapsiryhmän kanssa. Lapsiryhmien sisäänkäyntien tulee avautua päiväkodin piha-alueelle. Sisäänkäynnin edessä pitää olla riittävän iso katos tai lippa, joka voi toimia myös rattaiden säilytyspaikkana ja sadekatoksena. Liikuntaesteisillä lapsilla ja huoltajilla tulee olla myös esteetön kulku päiväkodin tiloihin.

Pääsääntöisesti rattaille, lastenvaunuille ja pyöräperäkärroille tarvitaan erillinen lämmin ja lukittava tila joko piha-alueelle tai rakennuksen yhteyteen. Sisäänkäynnin yhteydessä tulee olla ulkovesipiste kuravaatteiden pesua varten. Sisäänkäynnin läheisyydessä

piha-alueella käytettävät sidotut pintamateriaalit (esimerkiksi betonikivi, asfaltti, tai muu vastaava) riittävän laajalla alueella ehkäisevät hiekan ja lian kulkeutumista sisätiloihin.

9.2 Eteistilat

Hyvin toimiva kurapesutila on tärkeä osa päiväkodin arkea. Kurapesu- ja kuivaustilat on hyvä sijoittaa erilliseksi tilakseen sisäänkäynnin yhteyteen. Kurapesutila on märkien ja kuraisten vaatteiden huolto- ja säilytystila. Tilan suunnittelussa on erityisesti huomioitava tilan toimivuus ja tilanvaraus sekä pestäville ja kuivattaville vaatteille että henkilökunnan työskentelylle vaatehuollossa. Henkilökunnan ulkovaatteille pitää varata oma tila. Aikuisen työergonomian kannalta tilaan tulee mahtua lasten pukemispenkki.

Märkäeteisen yhteyteen voidaan vaihtoehtoisesti suunnitella erillinen kuivaushuone, mikä korvaa märkäeteiseen sijoitettavat kuivauskaapit tai toimii erillisten kuivauskaappien lisänä.

Tilava eteistila on yksi päiväkodin tärkeistä paikoista, joissa lasten vanhemmat tapaavat päiväkodin henkilökuntaa. Lapset pukeutuvat ja riisuutuvat eteisessä päivän aikana useasti. Toimiva eteinen on kahden päiväkotiryhmän yhteinen, jolloin ryhmien henkilökunta voi sujuvasti tehdä yhteistyötä lasten pukeutumis- ja riisumistilanteissa. Pariryhmätyöskentelyssä, jossa kaksi lapsiryhmää on lähekkäin saman eteistilan ympärillä, etuna on ryhmien yhteisten henkilöstöressurssien käyttö aamuisin ja iltapäivisin, jolloin on vähemmän lapsia paikalla.

9.3 Lapsiryhmien wc-pesuhuoneet

Pesutiloissa lapsi opettelee ja häntä ohjataan huolehtimaan omasta puhtaudestaan. Tiloissa hoidetaan usein myös pieniä lapsia, jolloin tarvitaan tilaa hoitopöydälle ja pesutilalle. Turvallisen ja hyvän työergonomian vuoksi pienten lasten hoitopöydän korkeus tulee olla sähköisesti säädettävissä ja lapsen pesutila niin, että isompi lapsi voi itse seisoa pesun aikana. Pienten lasten hoitopöytä ja pesutila on tarpeellinen erityisesti alle 3-vuotiaiden lasten ryhmissä ja vuorohoitoryhmässä. WC- ja pesutiloja on

varattava jokaiselle lapsiryhmälle yksi. Kahden ryhmän yhteinen WC-pesuhuone on myös mahdollinen ratkaisu. Jokaista alkavaa kymmentä lasta kohden tulee olla WC-istuin ja käsienpesuallas. Lasten käsienpesuallat tulee olla lasten korkeudella ja ulottuvuudella.

9.4 Ryhmätilat ja lepo huoneet

Lapselle ominainen tapa toimia on leikkiminen, liikkuminen ja tutkiminen. Ryhmätilassa työskennellään, leikitään, pelataan ja erityisesti vuorohoidossa myös mahdollisesti ruokaillaan ilta- ja viikonloppuaikaan. Tilassa käytettävät kalusteet tulee toimia sekä lasten että aikuisten käytössä. Tiloihin on myös oltava runsaasti säilytystilaa. Ruokailu on tarkoituksenmukaista järjestää koko päiväkodin yhteisessä ruokailutilassa. Vain tarvittaessa pienimmät ja erityistä tukea tarvitsevat lapset ruokailevat ryhmätiloissa. Mikäli alle 3-vuotiaiden ryhmä on lähellä ruokailutilaa, voivat hekin ruokailla siellä, jolloin ruokapöytien puuttuessa lasten ryhmätiloissa on enemmän tilaa leikille.

Lasten ryhmätilat voidaan suunnitella monella tavalla. Ryhmätiloissa mm. levätään (lepo huone), leikitään ja askarrellaan. Tilat tulee suunnitella viihtyisiksi, toiminnallisuutta mahdollistaviksi sekä käyttötarkoitukseltaan joustaviksi. Yhtenä varhaiskasvatuksen tavoitteena on varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö. Varhaiskasvatuksen ryhmät tulee muodostaa ja tilojen suunnittelu ja käyttö järjestää siten, että varhaiskasvatukselle säädetyt tavoitteet voidaan saavuttaa. Päiväkodin yhdessä ryhmässä saa olla yhtä aikaa läsnä enintään kolmea varhaiskasvatuksentehtävissä olevaa henkilöä vastaava määrä lapsia. (Varhaiskasvatuslaki 540/2018) Ryhmätilojen tulee olla rauhallinen ja lasten keskittymiskykyä tukeva oppimisympäristö, eikä ryhmätilan läpi ole hyvä olla läpikulkua.

Lepo huone tulee saada mahdollisimman hämäräksi, eikä lepo huoneen ovien yläpuolelle eikä oviin sijoiteta ikkunaa. Lepo huoneen sijainti tulee olla rauhallinen ja äänetön, joten siitä ei saa olla läpikulkua eikä seinän takana äänekkästä tilaa esimerkiksi keittiötä. Lepo tila suunnitellaan ja mitoitetaan kalusteiden mukaan. Lepo tila toimii myös leikki tilana. Lepo huoneiden suunnittelussa on huomioitava varusteiden suunnittelu ja niiden turvallisuus.

Ryhmä- ja lepo tilojen lattiapintamateriaalien tulee olla pölyämättömiä, kulutusta kestäviä ja helposti puhdistettavia materiaaleja.

9.5 Ryhmätilojen varastotilat

Lapsiryhmän tiloissa on hyvä olla pieni varastotila, jossa säilytetään askartelumateriaalia ja muuta toimintaan liittyvää varustusta. Ryhmätiloissa ja käytävillä käytetään mahdollisesti kärriä, joissa on esim. askartelu-, rakentelu ym. materiaaleja, jotka on varustettu kaikkien ryhmien käyttöön. Kärriille suunnitellaan sijoituspaikka, esimerkiksi päiväkodin keskiössä sijaitsevasta varastosta. Kemikaaleille, maaleille, liimoille ym. järjestetään turvallinen lukittu tila.

9.6 Ruokasali

Ruokasali on rakennuksen keskeinen tila, johon on esteetön ja lyhyt yhteys kaikista ryhmätiloista. Ruokasalin mitoitus oltava sellainen, että varhaiskasvatuksen ruokailu porrastetaan korkeintaan kahteen ruokailuun. Keittiötä ja ruokasalia suunniteltaessa on huomioitava, että keittiöstä tuleva melu ei tule suoraan ruokailutilaan. Ruokasalin lattiamateriaalin tulee vaimentaa ruokasalin tuolien siirtelystä syntyvää ääntä. Käytettävien pintamateriaalien tulee olla hyvin kulutusta kestäviä ja helposti siivottavia.

Ruokasali mielellään matalaa tilaa akustisista syistä. Tilaa tulee jakaa sermeillä tai seinillä eri alueisiin tai lohkoihin, jolla mahdollistetaan rauhallinen ruokailu niin pienille kuin tukea tarvitseville lapsille. Varhaiskasvatuksen linjaston ja astian palautuksen tulee olla riittävän lähellä lasten ruokailutilaa. Isommat lapset ottavat itse ruokaa, joten ainakin osa linjastosta tulee olla lasten korkeudella. Ruokasalissa tulee olla käsienpesupisteitä kulkusuunnat huomioiden. Päiväkodin yksi yhteinen pienkeittiö on hyvä olla lähellä ruokasalia, jolloin tilaa voidaan käyttää myös lasten ruokailutilana.

9.7 Pienkeittiö

Pienkeittiötila ja usein myös ryhmien pienryhmätilat ovat päiväkodin yhteiskäyttötiloja. Tilat tulee suunnitella joustaviksi ja monikäyttöisiksi. Pienkeittiön paras sijoituspaikka on lähellä salia, jolloin sitä voidaan käyttää myös iltatilaisuuksien tarjoiluvalmisteluihin. Pienkeittiötila vastaa kalusteiltaan tavallisen asunnon keittiötä. Toinen pienkeittiö suunnitellaan vuorohoidon tarpeisiin vuorohoitoryhmän tiloihin.

Pienkeittiön suunnittelussa huomioidaan sen käyttö myös päiväkodin opetustoimintaa varten. Kun tila suunnitellaan monikäyttöiseksi, sitä voidaan hyödyntää erilaisia tarpeita varten tai lasten ruokailutilana,

jolloin se tulee sijoittaa ruokasalin läheisyyteen. Kalustus ja varustus suunnitellaan päiväkodin tarpeet huomioiden. Tilan käyttö tulee mahdollistaa myös lapsille. Tilan sähkölaiteet tulee olla varustettu turvakytkimellä, jotta lapset voivat olla tilassa. Osa kalusteista on lukittavia.

Vuorohoidon tiloissa oleva pienkeittiö mahdollistaa yhden kasvattajan työskentelyn kodinomaisissa tiloissa iltaisin ja viikonloppuisin. Työntekijä valmistaa aamu- ja iltapalan samalla kun valvoo lasten leikkiä. Työntekijä ei voi lähteä ruoanvalmistukseen toiseen tilaan, sillä hänen on oltava lähellä kaikkia lapsia, ja joku lapsista voi olla vielä esimerkiksi nukkumassa.

9.8 Monitoimitilat

Päiväkotiin sijoitetaan 3–4 monitoimitilaa, jotka toimivat myös pienryhmä- ja jakotiloina. Tilaa käyttävät sekä lapset että aikuiset. Tila suunnitellaan monikäyttöiseksi ja joustavaksi pienryhmä-, terapia-, neuvottelu-, koulutus-, työtilaksi ja se varustetaan Av-välinein. Lisäksi mahdollinen yksi erillinen monitoimitila suunnitellaan ennen kaikkea kaikenlaiseen ympäristölle erityisvaatimuksia asettavaan tekemiseen, maalaamiseen, savitöihin jne. Tila on sekä henkilökunnan että lasten käytössä.

9.9 Liikuntasali

Päiväkodin liikuntasali on olennainen osa laadukasta varhaiskasvatusta.

Varhaiskasvatustalaki ja valtakunnallinen varhaiskasvatussuunnitelma edellyttävät, että lapsille tarjotaan mahdollisuuksia fyysiseen aktiivisuuteen, motoristen taitojen harjoitteluun ja kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin. Näitä tavoitteita ei voida toteuttaa täysipainoisesti ilman liikuntaan erityisesti suunniteltua sisätilaa. Mikäli liikuntasalia ei voida sisällyttää päiväkodin yhteyteen sijoitetussa tilassa, tulee sen olla päiväkotirakennuksen välittömässä läheisyydessä.

Lapset tarvitsevat päivittäin runsaasti liikkumista kasvunsa ja kehityksensä tueksi. Pelkkä ulkoilu tai ryhmähuoneissa tapahtuva toiminta ei riitä turvaamaan suositeltua aktiivisuuden määrää, varsinkaan Suomen vaihtelevissa sääolosuhteissa. Liikuntasali tarjoaa ympärivuotisesti turvallisen, esteettömän ja sääolosuhteista riippumattoman tilan, jossa liikkuminen on mahdollista monipuolisesti ja suunnitelmallisesti.

Liikunta tukee lapsen motorisia, kognitiivisia, sosiaalisia ja emotionaalisia taitoja. Liikuntasalissa voidaan harjoitella sellaisia perusliikuntataitoja – kuten heittämistä, tasapainoilua, hyppimistä ja kiipeämistä – joita ei voida toteuttaa turvallisesti pienissä ryhmähuoneissa. Liikuntasali mahdollistaa myös ohjatun liikunnan järjestämisen sekä yksittäisten lasten, että koko ryhmän kanssa, mikä on osa varhaiskasvatuksen suosituksia ja tavoitteellista pedagogiikkaa.

Lisäksi liikuntasali edistää yhdenvertaisia osallistumismahdollisuuksia. Se tarjoaa kaikille lapsille – myös erityistä tukea tarvitseville – turvallisen ympäristön harjoitella taitojaan, saada onnistumisen kokemuksia ja osallistua yhteiseen toimintaan. Esteettömyys ja tilan muunneltavuus ovat huomattavasti paremmat kuin tavallisissa ryhmätiloissa, mikä lisää toiminnan saavutettavuutta.

Turvallisuuden näkökulmasta liikuntasali on myös tärkeä. Tilassa voidaan käyttää liikuntavälineitä ja toteuttaa toimintaa, johon muut tilat eivät ole rakenteellisesti tai materiaalivalinnoiltaan soveltuvia. Liikuntasalin suunnittelu ja varustelu vähentävät tapaturmien riskiä ja mahdollistavat toiminnan valvonnan selkeästi.

Kaiken tämän perusteella liikuntasali ei ole vain tila liikkumista varten, vaan keskeinen osa varhaiskasvatuksen tavoitteiden toteutumista, lasten hyvinvointia, turvallisuutta ja oppimisen edellytyksiä. Se tukee varhaiskasvatuksen pedagogiikkaa, edistää yhdenvertaisuutta ja tarjoaa lapsille mahdollisuuden terveeseen, aktiiviseen ja monipuoliseen arkeen vuoden jokaisena päivänä.

9.10 Jakelukeittiö

Päiväkodissa valmistetaan arkipäivisin aamupala n. 100 lapselle. Lounas ja välipala tulee keittiöön Servicalta, ja tarjoillaan keittiön kautta esille ruokatilaan. Tarpeeksi tilava keittiö takaa ruoanjakelukärryjen mahtumisen tiloihin päivittäin. Jakelukeittiössä tulee olla tarpeellinen määrä kylmäsäilytys- ja muita kaappeja, sillä välitystuotteita (maidot, leivät, levitteet yms.) säilytetään keittiössä suuria määriä. Keittiössä tulee olla mahdollisuus valmistaa myös välipaloja ja leipoa esimerkiksi leipää.

Jakelukeittiössä työskentelee kaksi työntekijää, jotka jakavat keittiövuorot ja siivoavat ruokailutilaa. He tarvitsevat toimistotilan ruokatilauksia tehdessään ja wc:n keittiön läheisyyteen.

9.11 Työ-, neuvottelu- ja taukotilat

Tärkeä osa päiväkodin rakentamista on henkilökunnan omat tilat. Erillisiä työhuoneita tarvitaan varhaiskasvatusjohtajan, päiväkodin johtajan ja varhaiskasvatuksen erityisopettajien käyttöön. Tilat sijoittuvat niin, että on kaksi erillistä toimistotilaa vierekkäin, pako-ovi tilojen välissä, 10 m²/ huone.

Muulle henkilökunnalle varataan myös työ-, neuvottelu- ja taukotiloja. Keittiön läheisyydessä tulee olla av-tekniikalla varustettu toimistotila ruokatilauksia varten. Neuvottelutiloissa tavataan myös asiakkaita, joten siellä tulee olla myös pako-ovi ja parannettu ääneneristys.

Henkilökunnalle on varattava omaa työskentelytilaa toimistotyölle. Varhaiskasvatuksen opettajien työaikaan sisältyy viisi tuntia viikossa toiminnan suunnittelua, arviointia ja kehittämistä (SAK), jolloin heidän tulee saada oma rauhallinen tila työskentelyä varten. Tiloissa on huomioitava av-tekniikan tarpeet palavereja ja ryhmätyöskentelyä varten, esim. esityspinta ja äänentoisto. Isompi neuvottelutila ja taukotila voivat muodostaa myös yhtenäisen kokonaisuuden, joka on jaettavissa kahteen osaan esim. ääntä eristävällä siirtoseinällä.

9.12 Puku- ja pesutilat

Työturvallisuuslaissa ja asetuksissa on määritelty vaatimukset henkilökunnan sosiaalituloille. Päiväkodin henkilökunta ulkoilee lasten kanssa päivittäin, siksi sosiaalitulojen on sijaittava lähellä päiväkodin muita tiloja, jotta ulkovaatteiden vaihtaminen voidaan suorittaa helposti ja nopeasti. Tila täytyy olla jaettavissa pienemmiksi osuuksiksi erilaisilla ratkaisuilla, jolla mahdollistetaan yksilöllisyys ja kohteen muunneltavuus sukupuolijakauman muuttuessa. Jokaiselle työntekijälle on oltava oma pukukaappi ulko- ja sisävaatesäilytystä varten. Mitoituksessa huomioidaan myös keittiö- ja siivoushenkilöstö.

9.13 Siivous- ja tekstiilihuoltotilat sekä varastot

Siivouskeskus ja tekstiilihuoltotila mitoitetaan päiväkodin kokoa vastaavaan tarpeeseen. Päiväkotiin tulee varata myös säilytystilaa liinavaatteita varten. Tiloissa huomioidaan hygieniavaatimukset puhtaan ja likaisen pyykin osalta. Lisää kohdassa 19.2 Ruoka- ja puhtaanapitopalvelut/ Tulevat järjestelyt.

Lisäksi päiväkotiin tarvitaan yhteisiä, tilavia varastotiloja WC- ja käsipapereita, toimintamateriaaleja, leikkivälineitä, AV-laitteita yms. varten.

9.14 WC-tilat

Yhteistilojen yhteyteen tulee sijoittaa vähintään yksi inva-WC-tila, joka tarvittaessa on myös lasten ja iltakäyttäjien käytössä. Yksi erillis-WC tulee sijoittaa joko pihaa lähimmän märkäeteisen yhteyteen tai suoraan pihalta käytettäväksi (kulku märkäeteisen kautta). Iltakäytössä olevien tilojen WC-tilojen mitoitusperusteena voidaan käyttää kokoontumishuoneistoa eli 1 WC-istuin / 60 henkilöä.

Henkilökunnan WC-tilojen mitoitus 1 WC-istuin / 15 henkilöä. Henkilökunnan WC-tilat sijoitetaan lähelle lapsiryhmien kotialueita ja taukotilaa.

9.15 Tilavarusteet

Uuden päiväkodin tilavarusteet määräytyvät päiväkodin mitoituksen, paikkaluvun ja lapsiryhmien määrän, sekä kulloisenkin päiväkotihankkeen erityistarpeiden mukaan.

Päiväkodit varustetaan koko päiväkodin kattavalla kiinteällä atk-verkolla huomioiden kaikki tilat, myös yleiset- ja eteistilat. Langaton verkko mahdollistaa erilaisten mobiililaitteiden sujuvan käytön pedagogisen, hallinnollisen ja mahdollisten ulkopuolisten käyttäjien tarpeisiin. Sähköpistokkeita tulee olla riittävästi kaikissa tiloissa, jotta vältetään jatkojohtojen käytöltä. Sähköpistokkeet tulee sijoittaa tarpeen mukaisesti korkeuksiin, esimerkiksi eteisissä Daisy-laitteen pistoke tulee sijoittaa ylös pois lasten ulottuvilta.

Kaikkien päiväkodin kalusteiden ja varusteiden valinnassa tulee kiinnittää erityistä huomiota lasten tarpeisiin, pedagogisiin ratkaisuihin sekä hyvän työergonomian asettamiin vaatimuksiin. Irtokalusteet tulee olla helposti siirrettävissä ja helposti siivottavissa. Leluille, patjoille, säkkituoleille yms. mietitään säilytysratkaisut.

Hankinnoissa huomioidaan myös kaikkien sisusteiden paloturvallisuus ja pelastautumisen edellyttämät vaatimukset.

9.16 Muuta huomioitavaa

Tilojen suunnittelussa tulee huomioida mahdollinen muu kuin varhaiskasvatuksen oman toiminnan ilta-/viikonloppukäyttö ja omatoimikäyttö. Niihin soveltuvat tilat määritellään jo suunnitteluvaiheessa. Tähän tarkoitukseen soveltuvat tilat kannattaa mahdollisuuksien mukaan keskittää, jotta vältetään liian hankalilta kulkureiteiltä käytettävään tilaan. Iltakäytön osalta mahdollisimman suorat kulkuyhteydet ulkoa ovat suositeltavia. Käyttö-/kulkualueiden määrittelyssä on huomioitava myös mm. WC-tilojen sekä inva-WC:n tarve. Tilojen pitää olla sellaiset, että ne voidaan selkeästi rajata muista varhaiskasvatuksen tiloista ja sellaiset, että tilojen (esim. ruokasali ja liikuntasali) samanaikainen käyttö ja niihin kulkeminen on mahdollista kahdelle erilliselle toimijalle.

10 SAATTOLIIKENNE

10.1 Saattoliikenne ja henkilökunnan autopaikat

Saatto- ja henkilökunnan autopaikkojen lukumäärä määritetään suhteessa henkilöstön ja asiakasmäärän suhteen. Huomioidaan myös mahdolliset muut lähiympäristön tarpeet.

Autopaikat sijoitetaan lähtökohtaisesti päiväkodin tontille. Saattoliikenteen turvallisuus tulee varmistaa yhteistyössä yleisten alueiden suunnittelun kanssa. Reitti saattopaikoita rakennukseen tulee olla turvallinen. Pysäköintiruudun välittömään läheisyyteen tulee sijoittaa autoliikenteeltä selkeästi erotettu kävelyreitti.

Tontille suunnitellaan vähintään yksi inva-mitotettu autopaikka sisäänkäynnin läheisyyteen. Autopaikalta tulee olla esteetön yhteys rakennuksen sisätiloihin.

10.2 Polkupyöräpaikat

Tontille sijoitetaan polkupyöräpaikkoja lapsille, henkilökunnalle ja saattopyöräilijöille. Pyöräpaikat tulee olla hyvin valvottavissa ja helposti saavutettavissa. Paikat pyritään sijoittamaan lähelle sisääntulovyäliä.

10.3 Huolto

Päiväkodin huoltopiha on järjestettävä keittiön sisäänkäynnin yhteyteen erilleen leikkipihoista ja jalankulkureiteistä. Jätteiden kuljetusreitit tulee suunnitella mahdollisimman lyhyiksi ja selkeiksi. Saatto- ja huoltoliikenne eivät saa mennä ristiin. Jätepisteiden sijoituksessa tulee huomioida tuhopolttoriski, suojaetäisyydet rakennuksiin ja mahdollinen palo-osastoinnin tarve.

10.4 Muuta huomioitavaa

Rakennukset voidaan suunnitella iltakäytön mahdollistaviksi. Myös autopaikkoja voidaan käyttää ilta-aikaan.

Suunnittelussa huomioidaan pelastusajoneuvojen reitit ja pelastustievaatimukset.

11 PIHARAKENTAMINEN

11.1 Yleiset ohjeet

Pihasuunnittelu on olennainen osa uuden päiväkodin kokonaisuutta, sillä piha toimii lasten merkittävänä oppimis-, leikki- ja toimintaympäristönä. Päiväkodin piha ei ole vain ulkoilualue, vaan pedagoginen tila, jossa lapset voivat liikkua, tutkia, oivaltaa ja kehittää motorisia, sosiaalisia ja kognitiivisia taitojaan luonnollisessa ympäristössä. Hyvin suunniteltu piha tukee varhaiskasvatuksen tavoitteita ja tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia leikkimiseen, tutkimiseen, rauhoittumiseen ja yhteiseen toimintaan.

Pihan tulee olla turvallinen, terveellinen, esteetön ja virikkeellinen ympäri vuoden. Suunnittelussa huomioidaan lasten ikä- ja kehitystaso, erilaiset toimintatarpeet sekä riittävä tilan ja välineiden mitoitus. Piha-alueella tulee olla sekä vauhdikkaaseen liikkumiseen tarkoitettuja avoimia tiloja että pieniä, suojaisia alueita rauhalliseen leikkiin ja tutkimiseen. Lisäksi pihan rakenteiden ja pintamateriaalien tulee olla kestäviä, turvallisia ja helppohoitaisia.

Luonnon hyödyntäminen on tärkeä osa pihasuunnittelua. Monimuotoinen kasvillisuus, luonnonmateriaalit ja esimerkiksi metsäinen alue tai sen elementtejä jäljittelevät ratkaisut tukevat lasten luontosuhdetta ja tarjoavat mahdollisuuksia monipuoliseen oppimiseen. Pihan suunnittelussa huomioidaan myös ekologiset ratkaisut, kuten hulevesien hallinta, ilmastonmuutokseen liittyvät sääolosuhteet ja ympäristöystävälliset materiaalivalinnat.

Koska pihatoiminta on keskeinen osa päiväkodin arkea, pihasuunnittelun tulee kulkea käsi kädessä rakennussuunnittelun kanssa. Pihan saavutettavuus eri sisäänkäynneiltä, kulkureittien turvallisuus, valaistus sekä välineiden sijoittelu ovat tärkeitä käyttöä ja turvallisuutta tukevia ratkaisuja. Hyvin suunniteltu piha varmistaa, että toiminta on sujuvaa, turvallista ja pedagogisesti mielekästä kaikille lapsille.

11.2 Pihan pinta-alavaatimus

Leikkipihan tavoitepinta-ala on 20 m²/lapsi.

11.3 Kulkureitit, pihan jäsentely ja välineet

Pihan kulkureittien suunnittelussa on otettava huomioon, että lapset saapuvat tai saatetaan päiväkotiin lähes aina piha-alueen kautta. Pihasuunnittelussa on otettava huomioon myös, että pihon käytetään myös iltaisin.

Pihat jäsenellään lähi- ja liikuntaleikkejä varten käyttämällä hyväksi maaston tasoeroja, erilaisia luonnonmuotoja, kasvillisuutta jne. Tarvittaessa käytetään väliaitaa. Tasaisella tontilla olisi hyvä käyttää keinotekoisia maaston muotoilua tontin elävöittämiseksi ja laskettelukumpareiksi. Leikkivälineet ryhmitellään siten, että tontille jää vapaata, yhtenäistä aluetta vähintään 6 x 10 m liikuntaleikkejä varten.

Pihan kesä- ja talvihuolto (lumen läjitys) on otettava huomioon kulkureittien muotoilussa sekä leikkivälineiden ja pihan rakenteiden sijoituksessa. Lumen läjityspaikka ei saa sijaita leikkipihan aidan vieressä (lapsien karkaamisriski).

Hiekkalaatikoita ei saa sijoittaa sisäänkäyntien välittömään läheisyyteen.

Kaikki kiinteät rakenteet suunnitellaan turvallisiksi käyttää (kuten leikkivälineet).

Suunnitelmissa on huomioitava piha-alueiden kattava ja riittävä valaistus. Piha-alueet suunnitellaan siten, että vältetään kuolleita kulmia (valvottavuus). Myöskään liukumäki, palloseinä yms. rakenteet eivät saa muodostaa näkemäesteitä.

11.4 Kasvillisuus ja pinnoitteet

Hyväkuntoiset puut pyritään lähtökohtaisesti säilyttämään tontilla. Selvitetään puiden terveellisyys ja tarvitsema etäisyys rakennuksista ja rakennelmista, jolla varmistetaan niiden elinkelpoisuus myös tulevaisuudessa. Puissa ei saa olla pään ja kaulan juuttumisrakoja eli oksien haaroja alaosassa. Rakennuksen välittömään läheisyyteen ei suunnitella istutuksia (pensaita tai puita).

Myrkyllisiä kasveja ei saa sijoittaa tontille. On myös huolehdittava, ettei myrkyllisiä kasveja tai muita haittakasveja ole aidan toisella puolellakaan.

11.5 Varjostus ja sadesuojat

Piha-alue tulee suunnitella siten, että lapset voivat ulkoilla sujuvasti myös sade- ja hellekeleillä. Leikkipihojen suunnittelussa on huomioitava varjon paikat ja sadesuojat. Varjoa tuovia elementtejä pihalla ovat riittävän suuret puut ja pensaat sekä seinämät ja katokset. Myös rakennuksen suunnittelussa voidaan huomioida se, että rakennus itsessään tuo suojaa suoralta auringonvalolta. Toisaalta on huolehdittava, että osalle piha-aluetta saadaan myös suoraa auringonvaloa.

11.6 Aidat ja portit

Päiväkotitontin leikkipiha ympäröidään aidalla (h=1400 mm). Tapauskohtaisesti voidaan aita suunnitella korkeammaksi, esim. tilanteessa, jossa pelikenttä rajautuu tontinrajaan tai jos se on alarinteessä. Aidan täytyy rakenteeltaan olla sellainen, ettei se houkuttele kiipeämään yli. Aidan ja maanpinnan väliin ei saa jäädä 100 mm suurempaa väliä. Aidoissa ja porteissa ei saa olla vaarallisia osia. Aita on pulverimaalattua metalliverkkoa. Pulverimaalattuun metallipintaan eivät lasten kielet tartu pakkasella kiinni.

Jokaiselle pihalle on oltava sekä käyntiportti/-portit että huoltoajoportti. Käyntiportti suunnitellaan lähtökohtaisesti kaikkiin luonteviin saapumissuuntiin. Huoltoajoportti ei voi toimia käyntiporttina, vaan sen on oltava erillinen. Huoltoajoportti voi kuitenkin sijaita käyntiportin vieressä. Porttien korkeus 1200 mm.

Reittien suunnittelussa ja portin leveyden mitoituksessa on huomioitava pelastusajoneuvojen pääsy kohteeseen. Huoltoajoportin sijoittelussa huomioidaan myös säännöllistä koneellista huoltoa vaativa ajoliikenne.

11.7 Pihavälineiden turvallisuus

Leikkivälineiden ja niiden sijoituspaikkojen, turvaetäisyyksien yms. on täytettävä EU-normit (EN1176). Erityisesti myös lasten leikkipihoilla olevien kiinteiden rakennelmien/rakennusten kuten varastojen syöksytorvien jne. on oltava turvallisia, eikä niihin tai niiden kiinnityksiin saa jäädä rakoja, joihin kiipeilevä lapsi voi jäädä kiinni. Kaikkia varusteita ja rakenteita suunniteltaessa on otettava huomioon yleisiin alueisiin kohdistuva suuri kulutus ja ilkivalta.

Suojaamattomien teräsrakenteiden käyttöä pitää mahdollisuuksien mukaan välttää sellaisissa paikoissa, joissa lapset voivat helposti jäädyttää kielensä niihin kiinni. Leikkivälineiden pitäisi olla sopivia mahdollisimman monen ikäisille lapsille ja niiden korkeudet merkitään suunnitelmiin.

11.8 Valaistus

Pihavalaistus suunnitellaan voimassa olevan ulkovalaistus standardin (EN 12464-2) vaatimukset täyttäväksi, huomioiden piha-alueella erilaiset käyttötarkoitualueet ja niiden vaatimukset valaistukselle.

Piha-alueelle ei saa jäädä pimeitä katvealueita. Sisäänkäyntien (myös rakennuksien) selkeä hahmottuminen tulee huomioida pihavalaistuksessa.

11.9 Opastekyltit ja kello

Rakennuksen julkisivuun asennetaan näkyvälle paikalle valaistu päiväkodin nimikyltti. Näkyvälle paikalle sijoitetaan valaistu osoitekyltti ja alueopastetaulu/-kartta, jossa on esitetty vähintään pysäköintialueet saattopaikkoineen, sisäänkäynnit sekä iltakäytön sisäänkäynti. Kylttiin kirjataan myös paikan sijainti ja hätänumero.

Keittiön tavarantoimitukselle suunnitellaan selkeät opasteet.

Ulkotiloissa tulee olla myös tupakointikieltoa osoittavat opasteet, jotka ovat pihaan saapuvien ja niissä oleskelevien helposti havaittavissa. Tupakointikielto on voimassa jatkuvasti päiväkotien aukioloajoista riippumatta.

Tupakkalaki 549/2016 ja laki tupakkalain muuttamisesta 251/2025 kieltävät tupakoimisen päiväkodin sisä- ja ulkotiloissa. Tämä koskee myös savuttomien tupakkatuotteiden (esimerkiksi purutupakka ja nuuska) sekä sähkösavukkeiden käyttöä. On myös huolehdittava, ettei tupakansavu pääse kulkeutumaan alueelle, jolla tupakointi on kielletty.

Rakennuksen julkisivuun leikkipihaan puolelle sopivaan kohtaan olisi hyvä laittaa myös valaistu ajannäyttöjärjestelmän kello.

12 LÄHIYMPÄRISTÖ JA PALVELUT

Varhaiskasvatuksen oppimisympäristöt eivät rajoitu päiväkodin sisätiloihin. Valtakunnalliset varhaiskasvatussuunnitelman perusteet ja Opetushallituksen linjaukset korostavat, että *luonto, pihat, leikkipuistot, kirjastot, museot ja muut rakennetut ympäristöt* ovat osa varhaiskasvatuksen oppimisympäristöä. Tämä tarkoittaa, että päiväkodin ympäristö on tärkeä osa pedagogiikkaa ja lasten kokemuksellista oppimista.

Luonto on keskeinen oppimisympäristö varhaiskasvatuksessa. Sen kautta lapset saavat kokemuksia tutkimisesta, fyysisestä aktiivisuudesta ja aistien käytöstä. Luonto monipuolistaa leikkiä ja liikkumista, vahvistaa lasten luontosuhdetta, tukee tutkimista ja havaintojen tekemistä sekä antaa mahdollisuuden hiljaisuuteen ja rauhoittumiseen.

Varhaiskasvatussuunnitelma korostaa, että lasten tulee voida tutkia maailmaa kaikilla aisteillaan ja koko kehollaan.

Leikkimiseen tarkoitettut **piha-alueilla** ja muiden turvallisten ulkoilualueiden avulla voidaan rikastaa päiväkodin arkea ja mahdollistaa liikkuminen erilaisissa ympäristöissä. Ne ovat osa varhaiskasvatuksen oppimisympäristöjä, ja ne tukevat lasten fyysistä aktiivisuutta, leikkitaitoja ja sosiaalista vuorovaikutusta.

Kirjasto toimii tärkeänä kieltä, lukutaitoa ja kulttuurista sivistystä tukevana ympäristönä. Varhaiskasvatuksessa edistetään lasten kielellistä kehitystä ja kielitietoisuutta, ja kirjasto tarjoaa tähän runsaasti mahdollisuuksia esimerkiksi satuhetkien ja kirjavinkkauksien kautta.

Lapsilla on oikeus päivittäiseen liikuntaan ja liikkumiseen, ja lähiympäristön liikuntapaikat tukevat ohjattua ja omaehtoista liikkumista. Turvalliset ja monipuoliset liikunta-alueet edistävät lasten fyysistä hyvinvointia ja motoristen taitojen kehittymistä, mikä on keskeinen osa varhaiskasvatuksen tavoitteita.

Varhaiskasvatus tekee monialaista yhteistyötä eri toimijoiden kanssa, joten lähellä olevat neuvolapalvelut, perhekeskukset ja seurakunnan tilat helpottavat yhteistyötä ja tukevat perheiden palvelupolkua. Varhaiskasvatuslaki velvoittaa kunnan järjestämään monialaista yhteistyötä lasten hyvinvoinnin edistämiseksi.

13 RUOKA- JA PUHTAANAPITOPALVELUT

13.1 Nykytila

Suonenjoella Kopolan päiväkodin ruoka- ja puhtaanapitopalveluiden työntekijät ovat varhaiskasvatuksen päiväkotityöntekijän toimessa.

Servica toimittaa lounaat, välipalat ja päivälliset sekä arkipäivinä että viikonloppuisin vuorohoidon tarpeeseen. Jakelukeittiön toiminnasta pääosin vastaa yksi päiväkodin työntekijä ja toinen auttaa työvuorojärjestelyjen vuoksi. Servica toimittaa lisäksi myös välitystuotteet (esim. maidot, leivät, hedelmät). Päiväkodissa valmistetaan itse aamu- ja iltapalat. Iltaisin ja viikonloppuisin ruokahuollosta vastaa kasvatushenkilöstö.

Kopolan päiväkodin puhtaanapidosta ja liinavaatehuollosta vastaa neljä päiväkotityöntekijää Kopolan päärakennuksessa ja neljässä eri väistötilassa.

13.2 Tulevat järjestelyt

Uudessa päiväkodissa jakelukeittiöstä ja ruokailutilan puhtaanapidosta vastaa kaksi päiväkotityöntekijää. Muusta puhtaanapidosta huolehtivat 2–3 päiväkotityöntekijää.

Lasten määrän vähetessä joustavat henkilökuntajärjestelyt ja yhteistyö koulun tai esim. puhtaanapidon kanssa mahdollistaa työntekijöiden tehokkaamman yhteiskäytön. Tällöin esimerkiksi koulunkäyntiohjaajan olisi mahdollista työskennellä päiväkodissa aamulla ja iltapäivällä sekä koulussa päivällä. Myös päiväkodin päiväkotityöntekijöiden työtä voisi tarvittaessa yhdistää kaupungin puhtaanapitoon. Joustava yhteistyö mahdollistaa myös päiväkodin työntekijöiden sijaistamisen koulussa ja päinvastoin, mikäli väliaikainen henkilöstöressurssien käyttö on mahdollista esimerkiksi useiden lasten yhtäaikaisten poissaolojen aikana. Henkilöstön joustava yhteiskäyttö mahdollisesti säästäisi 1–2 työntekijän palkkakustannukset (30 000 € - 60 000 €) ja/tai helpottaisi sijaisten saamisessa sekä vähentäisi sijaiskuluja.

Päiväkodin liinavaate- ja pyykkihuolto hoidetaan päiväkodin omien työntekijöiden toimesta. Tämä edellyttää riittävän määrän pesukoneita, sillä siivousliinat ja lasten petivaatteet tulee hygieniasta syistä pestä eri pesukoneissa.

Puhtaanapidon ja liinavaatehuollon työntekijät työskentelevät päiväkodin eri ryhmissä ja eri osassa päiväkotia, joten käytännöllisen ja sujuvan yhteistyön toimimiseksi pyykkihuolto ja siivousvälinevarastot tulisi sijoittaa mahdollisuuksien mukaan päiväkodin keskiöön. Siivousvälinevarastoon sijoitetaan 2–3 siivousvälinekärä, vähintään 2 lattianpesukonekonetta ja 2–3 pölynimuria pyykinpesukoneiden ja kuivureiden lisäksi.

Siivousvälinevarastoon sijoitetaan myös Otsonointikaappi Hygio a40 tai vastaava. Otsonointikaapin avulla desinfioidaan lasten leluja ja pelejä säännöllisesti.

Lasten puhtaat petivaatteet ja pienten lasten pyyheliinat ja muut mahdolliset puhtaat tekstiilit, esimerkiksi verhot sijoitetaan liinavaatevarastoon, minkä käytännöllisin sijainti on olla lähellä pesutiloja. Vaihtoehtoisesti jokaisen ryhmän lepohuoneessa tulee olla riittävät kaappitilat puhtaille petivaatteille.

14 PEDAGOGINEN NÄKÖKULMA

Pedagoginen näkökulma tarkoittaa asioiden tarkastelua oppimisen, kasvatuksen ja opetuksen kannalta. Päiväkotitoimii ympäristönä, jossa varhaiskasvatuksen pedagogiset tavoitteet muuttuvat

käytännön toiminnaksi. Se tarjoaa ammatillisesti ohjatun yhteisön, jossa lapsen oppimista ja kehitystä tuetaan suunnitelmallisesti jokaisessa arjen hetkessä.

14.1 Oppimisympäristöt

Varhaiskasvatustalain mukaan varhaiskasvatuksessa tavoitteena on varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, inklusiivinen, terveellinen ja turvallinen sekä esteetön oppimisympäristö (Varhaiskasvatustalain 3 § 1 mom.).

Valtakunnallisen varhaiskasvatustalain mukaan oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja, paikkoja, yhteisöjä, käytäntöjä, välineitä ja tarvikkeita, jotka tukevat lasten kehitystä, oppimista ja vuorovaikutusta. Oppimisympäristön käsite sisältää varhaiskasvatuksessa muun muassa fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen ulottuvuuden.

Oppimisympäristöt suunnitellaan yhdessä lasten kanssa niin, että ne tukevat uteliaisuutta, leikkiä, liikettä, tutkimista ja taiteellista ilmaisua. Ympäristöt muuntuvat lasten tarpeiden mukaan ja tarjoavat vaihtoehtoja sekä aktiiviseen tekemiseen että rauhoittumiseen. Toiminta järjestetään joustavissa ja tarkoituksenmukaisissa ryhmissä, joissa jokainen voi osallistua turvallisessa ja kunnioittavassa ilmapiirissä. Oppimisympäristöjä kehitetään vahvistamaan yhdenvertaisuutta, tasa-arvoa, kielitietoisuutta ja kulttuurista moninaisuutta, ja lasten ideoiden ja tuotosten tulee näkyä niissä. Monipuoliset ja turvalliset välineet sekä tarkoituksenmukainen teknologian käyttö tukevat lasten oppimista, ja lasten omien laitteiden käytöstä sovitaan huoltajien kanssa.

Luonto sekä pihat, leikkipuistot ja muut rakennetut ympäristöt ovat myös varhaiskasvatustalain oppimisympäristöjä. Ne tarjoavat kokemuksia, materiaaleja ja monipuolisia mahdollisuuksia leikkiin ja tutkimiseen. Niitä hyödynnetään liikunta- ja luontoelämysten ja oppimisen paikkoina.

Yhteistyö muiden toimijoiden kanssa sekä fyysiset että virtuaaliset vierailut esimerkiksi kirjastoon, museoon, kulttuuriperintökohteisiin, konsertteihin, teatteriin ja huoltajien työpaikoille rikastavat lasten oppimisympäristöjä. Oppimisympäristöjen suunnittelu tarjoaa myös luontevan yhteistyömahdollisuuden henkilöstön ja huoltajien välille.

14.2 Esiopetuksen järjestäminen

Suonenjoella esiopetus on kunnallisen varhaiskasvatuksen järjestämää toimintaa. Esiopetusta järjestetään Iisveden ja Kopolan päiväkodeissa.

Esiopetusikäiset eli 6-vuotiaat osallistuvat kunnan järjestämään esiopetukseen, esiopetusta ei järjestetä yksityisessä päiväkodissa. Esiopetukseen osallistuvat myös 7-vuotiaat lapset, joiden koulunkäynnin aloittamista on lykätty.

Lapset saavat esiopetusta aamupäivisin neljä tuntia päivässä. Esiopetuksen lisäksi lapsella on mahdollisuus esiopetusta täydentävään varhaiskasvatukseen. Vuorohoidossa olevien lasten esiopetus järjestetään tarvittaessa myös muuna aikana. Esiopetuksen aikana lapsille tarjotaan aamupäivän kevyt välipala sekä lounas tai päivällinen.

Esiopetukseen osallistuminen on perusopetuslain mukaisesti velvoittavaa. Lapsen huoltaja on vastuussa siitä, että lapsi osallistuu esiopetukseen tai sen tavoitteet saavuttamaan toimintaan oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä lukuvuotena. Esiopetusta järjestetään 700 tuntia lukuvuoden aikana.

Perusopetuslain 32§:n mukaan oppilaalla on oikeus maksuttomaan koulukuljetukseen, mikäli oppilaan koulumatka on viittä (5) kilometriä pitempi. Suonenjoen kaupunki järjestää oppilaalle maksuttoman kuljetuksen kaupungin osoittamaan esiopetuspaikkaan tai lähikouluun, jos oppilaan varsinaisen koulumatkan pituus on esiopetukseen osallistuvilla ja 1.-2.-luokkalaisilla yli 3 km.

Esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyön tavoitteena on muodostaa lapselle ehyt, turvallinen ja johdonmukainen oppimisen ja kasvun jatkumo. Tämä jatkumo rakentuu opetussuunnitelmien tuntemuksesta, yhteisistä toimintakäytännöistä ja suunnitelmallisesta yhteistyöstä eri toimijoiden välillä. Yhteistyön avulla vahvistetaan lapsen oppimisen edellytyksiä ja tuetaan hänen koulupolkunsa sujuvaa etenemistä.

Tutkimusten mukaan onnistunut nivelvaihe vähentää siirtymävaiheen stressiä ja tukee lapsen sekä akateemista että sosiaalista kehitystä. Nivelvaiheita lapsen oppimisen polulla ovat siirtymät päiväkodista esiopetukseen ja esiopetuksesta kouluun. Keskeistä on henkilöstön yhteistyö sekä opetussuunnitelmien tavoitteiden yhteinen ymmärrys.

14.2.1 Esi- ja alkuopetuksen yhteistyö

Esi- ja alkuopetuksen henkilöstö tekee yhteistyötä muun muassa: opetussuunnitelmien laatimisessa ja tulkinnassa, toimintatapojen, tavoitteiden ja tukimuotojen yhdenmukaistamisessa sekä oppimisympäristöihin tutustumisessa ja toiminnan avoimessa jakamisessa.

Toimivia käytäntöjä ovat esimerkiksi:

- 🍓 esi- ja alkuopetuksen opettajien yhteiset tutustumistapaamiset
- 🍓 lasten vierailut 1. luokan opetustiloihin ja koulun muihin tiloihin
- 🍓 mahdollisuus osallistua yhteisiin oppimishetkiin tai projekteihin
- 🍓 joustavat ryhmittelyt tai yhteisopettajuus alkuopetuksen ensimmäisillä viikoilla.

Esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistyö sekä nivelvaiheen toteutus muodostavat kokonaisuuden, jonka tavoitteena on turvata lapselle sujuva, turvallinen ja johdonmukainen koulupolku.

14.2.2 Vuorohoidon järjestäminen

Kunnan on järjestettävä vuorohoitoa tarpeen mukaisessa laajuudessa, ottaen huomioon lapsen etu ja varhaiskasvatustarpeiden velvoitteet.

Vuorohoito on varhaiskasvatusta, jota järjestetään alle kouluikäisille lapsille iltaisin, öisin, viikonloppuisin sekä arki- ja juhlapäivinä. Vuorohoitoa tarjotaan lapsille, jotka sitä tarvitsevat huoltajiensa vuorotyön tai ilta- ja viikonlopputyöhön liittyvän opiskelun vuoksi. Vuorohoito ei ole subjektiivinen oikeus, vaan sitä järjestetään, kun todellinen tarve perustuu huoltajien työvuoroihin tai opiskeluun.

Suonenjoella vuorohoitoa järjestetään tällä hetkellä ainoastaan Kopolan päiväkodissa ja tulevaisuudessa uudessa päiväkodissa.

Vuorohoidon tavoitteena on turvata lapselle turvallinen, hyvinvointia ja kehitystä tukeva varhaiskasvatus myös epäsäännöllisinä aikoina, jolloin perheillä on erityinen hoidon tarve. Tämän vuoksi vuorohoitoa varten suunniteltujen tilojen tulee olla erityisen hyvin soveltuvia ympärivuorokautiseen toimintaan.

Vuorohoitoon sisältyy usein myös yöhoitoa, jolloin lapsilla tulee olla käytössä rauhoittumiseen ja nukkumiseen sopivat tilat, kodinomaisia makuu- ja lepoalueita sekä mahdollisuutta valvottuun mutta rauhalliseen yöhoitoon.

Vuorohoidon luonteeseen kuuluu ennakoimattomampi päivärytmi ja vaihtelevat lapsimäärät eri vuorokaudenaikoina. Vuorohoidon toimintaympäristössä korostuvat pedagogiset järjestelyt, joissa huomioidaan epäsäännöllinen arki ja sen vaikutus lapsen hyvinvointiin.

Vuorohoidossa ruokailut rytmittyvät huoltajien työvuorojen ja lasten tarpeiden mukaan, mikä edellyttää:

- 🍷 keittiötiloja, joissa voidaan valmistaa tai lämmittää iltapaloja ja aamupaloja
- 🍷 joustavia ruokailutiloja, joissa eri ikäiset lapset voivat ruokailla pienissä ryhmissä
- 🍷 hygieniatiloja, jotka tukevat ilta- ja yöhoidon rutiineja (esim. peseytyminen, iltatoimet)

Ympäri vuorokautisissa yksiköissä esimerkiksi päivällinen järjestetään iltahoitoa tarvitseville lapsille.

Hyvin suunnitelluilla ja toteutetuilla vuorohoidon tiloilla ratkaisulla varmistetaan, että kunta pystyy järjestämään vuorohoitoa varhaiskasvatuslain velvoittamalla tavalla ja lapsen edun mukaisesti.

14.2.3 Oppimisen tuki

Varhaiskasvatuslain 15 a § mukaan varhaiskasvatukseen osallistuvalla lapsella on oikeus saada yleistä, tehostettua tai erityistä tukea siten kuin varhaiskasvatuslaissa on säädetty. Varhaiskasvatuksen järjestäjä on velvollinen antamaan lapselle hänen tarvitsemaansa tukea päiväkodissa tai perhepäivähoidossa. Lapsen tuen tarve arvioidaan ja tukea järjestetään viivytystä.

Tuki varhaiskasvatuksessa järjestetään yleisenä, tehostettuna ja erityisenä tukena inklusiivisten periaatteiden mukaisesti. Jokaisella lapsella on lähtökohtaisesti oikeus saada tukea omassa lapsiryhmässään erilaisin joustavin järjestelyin. Mikäli lapsen tuen tarpeet sitä edellyttävät, lapsella on oikeus osallistua varhaiskasvatukseen pienryhmässä tai erityisryhmässä. Lapsen kannalta on tärkeää, että tuki muodostaa johdonmukaisen jatkumon varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen aikana sekä lapsen siirtyessä perusopetukseen.

Oppimisen tuki asettaa vaatimuksia myös oppimisympäristölle, jonka tulee varhaiskasvatuksen perusteiden mukaan olla esteetön, turvallinen, joustava ja muuntuva, jotta se vastaa erilaisten lasten tarpeisiin. Päiväkodin tilojen tulee tukea oppimisen tuen periaatteita rakenteellisesti ja toiminnallisesti.

Oppimisen tuen sujuva toteutus edellyttää, että päiväkodissa on:

- 🍓 rauhallisia työskentelytiloja esimerkiksi erityisopettajan ohjaus- tai interventiotuokioihin
- 🍓 moniammatillisen yhteistyön tiloja (esim. huoltajatapaamiset, konsultoinnit)
- 🍓 tiloja terapeuttisille ja kuntouttaville tukitoimille tarvittaessa
- 🍓 esteettömät tilaratkaisut apuvälineitä käyttäville, esim. pyörätuoli tai rollaattori

15 OPPILASHUOLTO JA MUUT PALVELUT

Varhaiskasvatustalaki velvoittaa varhaiskasvatuksen järjestäjiä tekemään monialaista yhteistyötä lapsen hyvinvoinnin edistämiseksi, mikä sisältää tiiviin yhteydenpidon mm. terveydenhuollon asiantuntijoihin, terapeutteihin ja sosiaalipalveluihin. Jotta tuki voidaan toteuttaa sujuvasti, uuden päiväkodin suunnittelussa tulee varmistaa rakenteet ja tilaratkaisut, jotka mahdollistavat oppilashuoltopalveluiden, asiantuntijoiden ja terapeuttien toiminnan joustavasti arjen keskellä.

Oppilashuollon, varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja terapeuttien työ vaatii tiloja, joissa voidaan käydä luottamuksellisia keskusteluja huoltajien kanssa, tehdä lapsen tuen tarpeen arviointeja sekä toteuttaa yksilöohjausta ja pedagogisia tukitoimia rauhassa. Oppilashuoltoon kuuluu myös huoltajien kanssa tehtävä tiivis yhteistyö sekä moniammatilliset tapaamiset. Näitä varten päiväkotit tarvitsee rauhallisen neuvottelu- ja asiointitilan, joka ei ole ryhmätilojen keskellä sekä riittävästi tilaa useamman ammattilaisen kokouksille (terapeutit, erityisopettaja, sosiaalipalvelut, neuvola).

Varhaiskasvatuksen tavoitteisiin kuuluu, että yhteistyö perheiden ja asiantuntijoiden kanssa toteutuu sujuvasti osana arkea.

Eryyisesti puhe-, toiminta- ja fysioterapeutit tarvitsevat tiloja, joissa on turvallinen mahdollisuus motorisiin harjoituksiin, aistitoimintojen säätelyyn ja sensomotorisiin harjoitteisiin sekä välineiden (pallot, tasapainolaitteet, pienvälineet) käyttöön. Lapsen tuen toteuttaminen edellyttää esteettömiä tiloja, joita varhaiskasvatustalaki korostaa. Esteettömyys helpottaa sekä lasten että terapeuttien työskentelyä.

Terveet Tilat 2028 -selvityksessä todetaan, että päiväkotien tulee olla muunneltavia, turvallisia ja monikäyttöisiä, jotta ne palvelevat myös moniammatillista toimintaa.

16 SIJAINTI

PÄIVÄKOTITONTTIEN VERTAILU TAAJAMA-ALUEELLA

Päiväkodin paikan suunnittelun lähtötietoja

- Paikat n. 100–110 lapselle, 6 ryhmää, sisätilat n. 1400–1500 k-m²
- Ulkotilojen mitoitus min 15 m² / lapsi, 1500–2000 m²
- Lisäksi tarvittavat parkkipaikat henkilöstölle ja asiakkaille ja huoltoliikenteelle

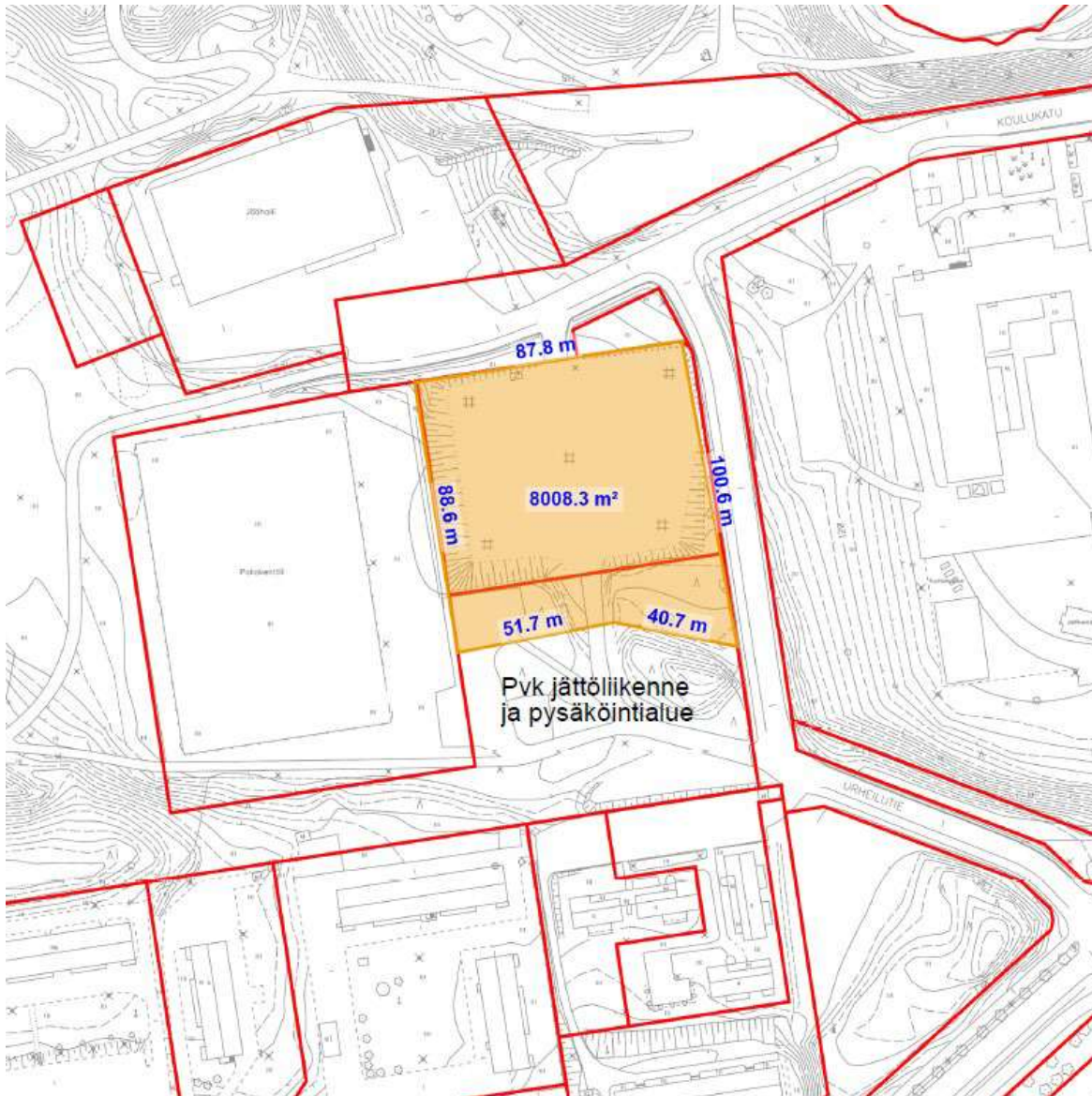

Kohteiden sijaintikartta

1. 778-4-412-1, entinen lämpövoimalan tontti Urheilutien ja Koulukadun risteyksessä

- Vapautuu Savon Voima Oy:ltä kaupungille
- Tontin pinta-ala 6295 m², voidaan laajentaa n. 8000 m²:iin
- Sijainti keskustan palveluihin ja urheilu- ja virkistysalueisiin sekä Yhtenäiskouluun nähden on hyvä. Mahdollistaa yhteisiä toimintoja koulun kanssa.
- Joen itäpuolen asuntoalueilta matkaa yli 2 km
- Liikennöinti voidaan järjestää hyvin: Koulukadulta huolto- ja henkilökuntaliikenne, Urheilutieltä asiakasliikenne ja asiakaspysäköinti

- Tontti on hyvän mallinen rakentamista ajatellen
- Tontin maaperä tutkittu – ei ole este päiväkodin sijoittamiselle
- Päiväkodin sijoittaminen edellyttää asemakaavan muutosta, kaavan käsittelyaika noin 6 kk

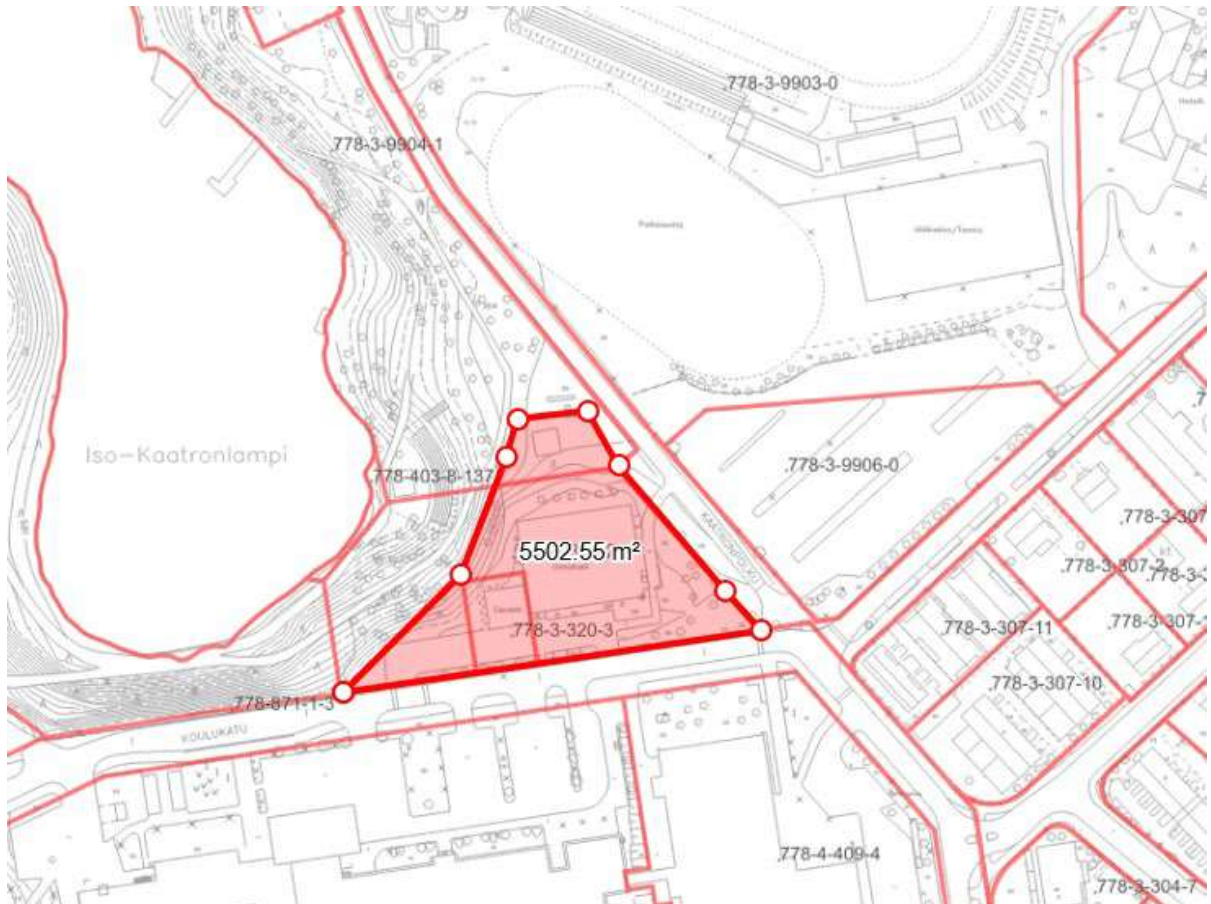

Lämpölaitoksen tontti ja lisäalue, mitat suuntaa antavia.

2. 778-3-320-2 ja 3-320-3, entinen uimahallin ja squash-hallin tontti

- Päiväkodin tonttiin käytettävissä noin 5500 m²
- Päiväkotitontiksi rajausta pitää muuttaa ja ottaa puistoaluetta mukaan tonttiin
- Keskeinen sijainti ja kaikki urheilualueet, uimaranta ja koulu ovat lähellä

- Rannan puolta ei voi ottaa kokonaan pk-käyttöön, koska ulkoilu- ja hiihtoreitti kulkevat lammen rannassa. Osittain myös kesäteatterin katsomo sijoittuu tontille.
- Varsinkin kesäviikonloppuisin Kaatronlammen ranta vilkkaasti nuorison käytössä
- Liikenteellisesti vilkas paikka koulun takia
- Päiväkodin sijoittaminen edellyttää asemakaavan muutosta, kaavan käsittelyaika noin 6 kk, kaavamuutos edellyttää liikenteen yleissuunnitelman tekemistä, vie aikaa n. 3 kk

Vanhan uimahallin tontti.

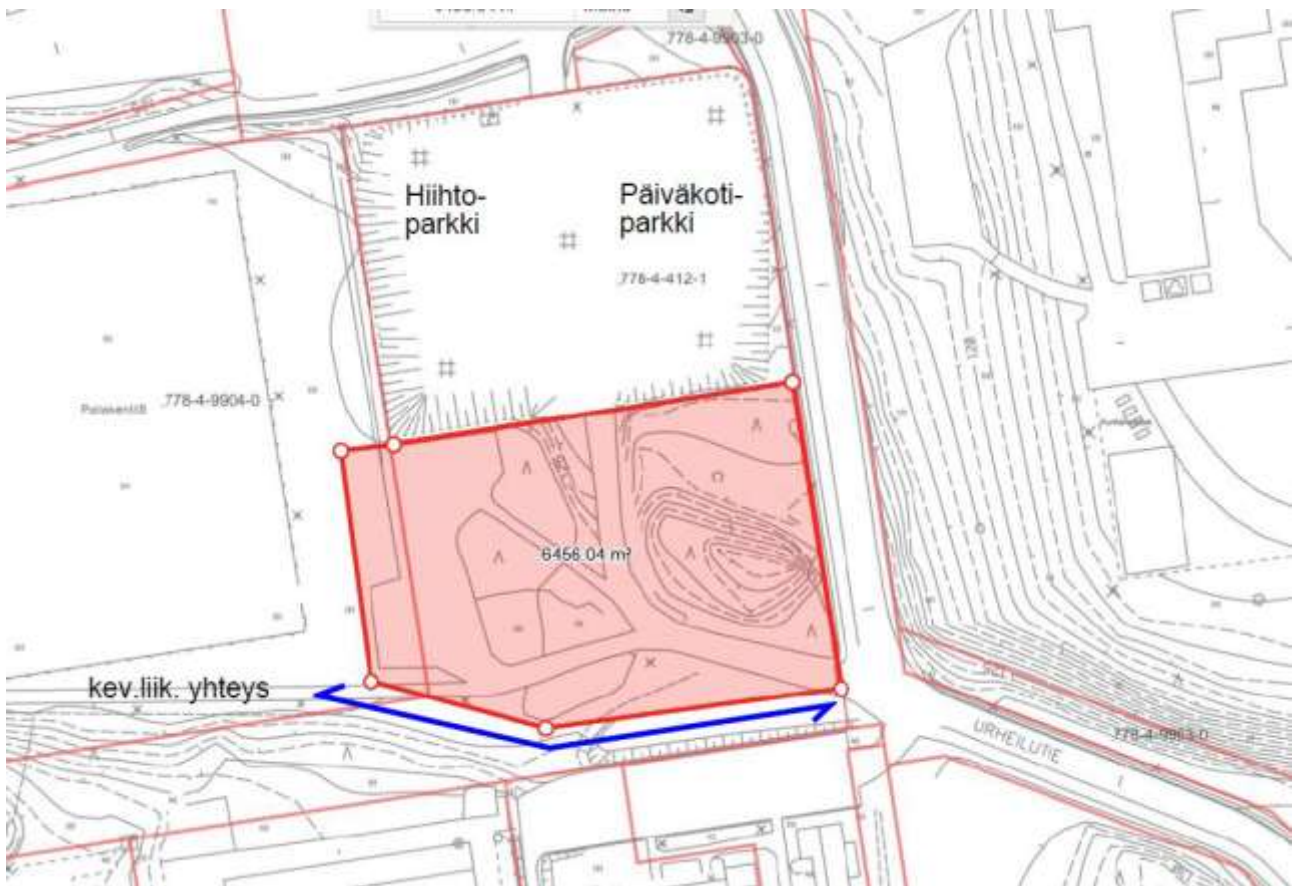
Tontin laajennus kadun päälle

- Kadun katkaisu aiheuttaisi liikennesuunnittelutarpeen. Ainakin seuraavia haasteita pitäisi ratkoa:
  - o Umpikadun päässä tulee olla kääntöpaikka, joten parkkipaikoista menisi osa kääntöpaikkaan.
  - o Parkkipaikoille ajo ja sieltä pois ajo pitäisi olla mahdollisimman suoraviivaista.
  - o Kadussa olevan hulevesiviemärin ja kaukolämpölinjan siirto ehdoton, jos rakennus päälle.

- Runkojohdot tulisi muutoinkin kulkea kaduilla yleisillä alueilla. Em. linjat ovat katualueen keskellä, joten muutos vain niitä myöten olisi marginaalinen tilan lisääntymisen suhteen.
- Liikennesuoritteet kasvavat, kun tulee edestakaista ajelua.
- Yhtenäiskoululaisten ja jalankulkijoiden kulkuyhteyden suunnittelu keskustan suuntaan.
- Kadun muutossuunnittelu (n. 3 kk), voidaan käynnistää, kun kaavasuunnittelu on ehdotusvaiheessa. Toisaalta kaavamuutokseen ei tulisi ryhtyä, ennen kuin liikennesuunnitelmin voitaisiin osoittaa, että liikenteellisin muutoksin pärjätään ja karkea kustannusarvio olisi tiedossa.
- Lisäkuluja Sammalselän kouluun nähden:
  - Kustannuslisä katumuutoksista 100 – 200 t€, piha-alueen rakentaminen + 100 – 250 t€, (valaistus, kuivatus pinnat kulkuyhteyksille, kaikki pihan aktiviteetit)
  - Aikataululisa + 1–1,5 v. Sammalselän tonttiin nähden.

3. Jalkasenuisto ja osa Urheilupuistoa

- Alueelta osoitettavissa n. 6500 m² päiväkodin tontiksi. Savon Voiman tontti mukaan pysäköintialueeksi. Voidaan rakentaa yhteiskäyttöiseksi hiihtoparkkiin ja jäähalliparkin lisäalueeksi.
- Jäähallin viereinen pallokenttä on nykyisin kohtalaisen vähällä käytöllä. Jalkapallon harjoitukset ja pelit tapahtuvat pääosin urheilukentän jalkapallokentällä. Päiväkodille suunniteltu alue muuttaa nykyisiä käytäntöjä hiihtolatuksen lähtöpaikkana ja saattaa pienentää palloilukenttää, mutta mahdollistaa kuitenkin pallokentän käytön myös jatkossa.
- Viereisen pallokentän pohjoispäässä on todettu vanhan kaatopaikan jäänteitä, jotka täytyy huomioida mahdollisen rakennuspaikan perustamisessa. Asia on poistuttavissa.
- Sijainnillisesti hyvä, lähellä liikuntapaikkoja ja koulua.
- Tontin lisäksi kaavassa osoitettava myös tontille liikennöinti ja liikunta-alueen pysäköinti.
- Päiväkodin sijoittaminen edellyttää asemakaavan muutosta, kaavan käsittelyaika noin 6 kk.
- Kartassa tontin rajaus likimääräinen.

Urheilupuisto Jalkasenuisto.

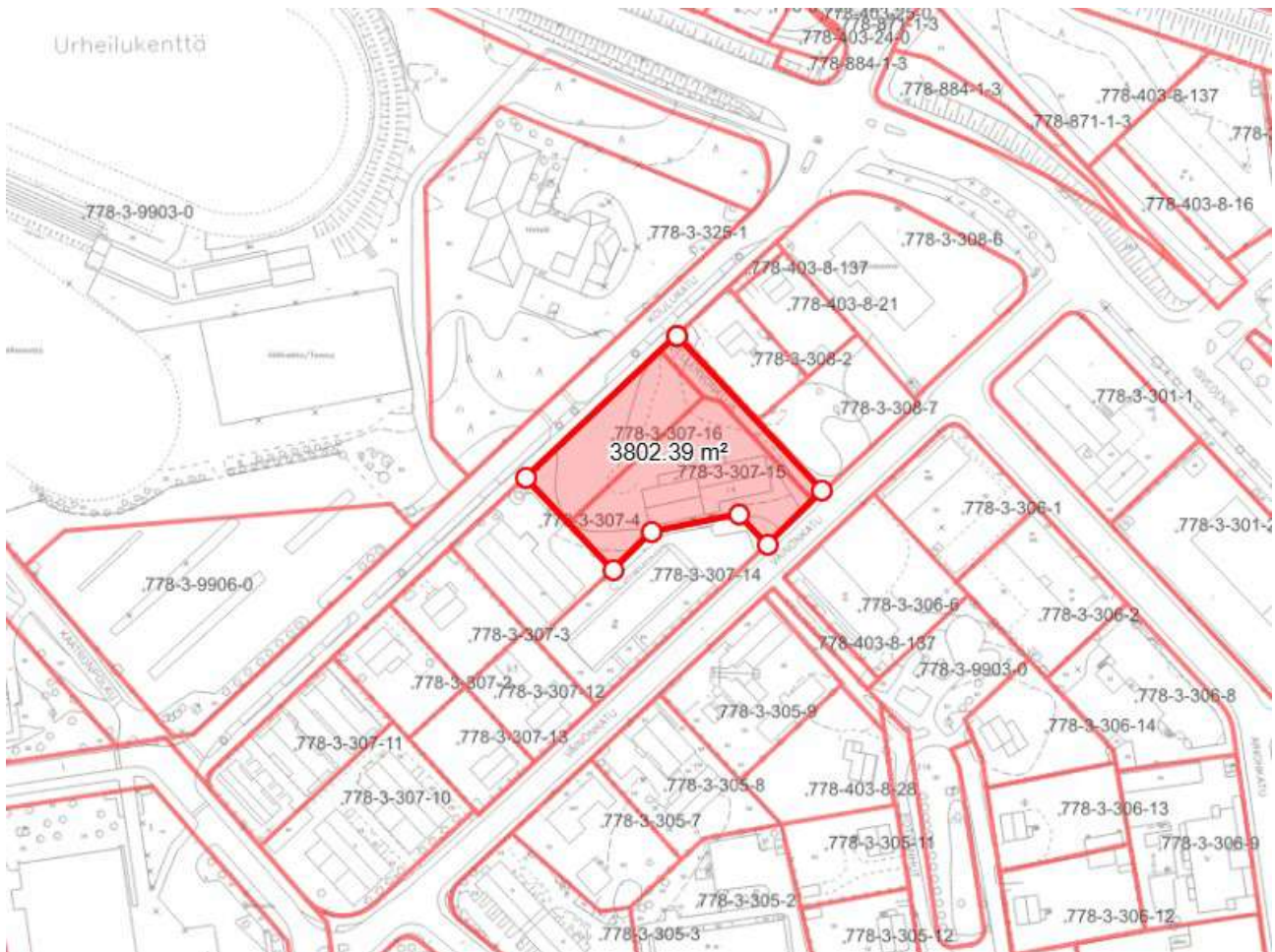
Muita huomioita

- Jos toteutettaisiin rakentaminen kiinni Urheilutiehen.
  - o Sijainti olisi todennäköisesti täysin ns. kaatopaikka-alueen ulkopuolella. Asia hyvä poistutkia.
  - o Hiihtoparkki ja saattoliikenne suunnitellaan nykyiselle lämpölaitoksen tontille.
  - o Korkeasemat parkkipaikan ja tontin välillä – esteettömyys pitää ratkaista niin, että kallistukset asetusten mukaisia
  - o Puistokäytävän hienoinen siirto
  - o Lisäkuluja suhteessa Sammalselän tonttiin:
    - parkkipaikan suunnittelu ja rakentaminen. Myös hiihtoparkin osalta. +150–200 t€.
    - pihan pintojen ja kulkuyhteyksien rakentaminen + 50–100 t€

4. Leipomon tontti

Yhdistämällä tontit 3-307-15 ja 16

- Pinta-ala n. 3800 m², mutta tontin mallin takia vaikea sijoittaa toimintoja hyvin.
- Kohtalaisen hyvä liikenteellinen sijainti, liikuntapaikat kävelymatkan päässä.
- Edellyttää Leipomon purkamista, mikä aiheuttaa merkittäviä kuluja.
- Päiväkodin sijoittaminen edellyttää asemakaavan muutosta, kaavan käsittelyaika noin 6 kk.

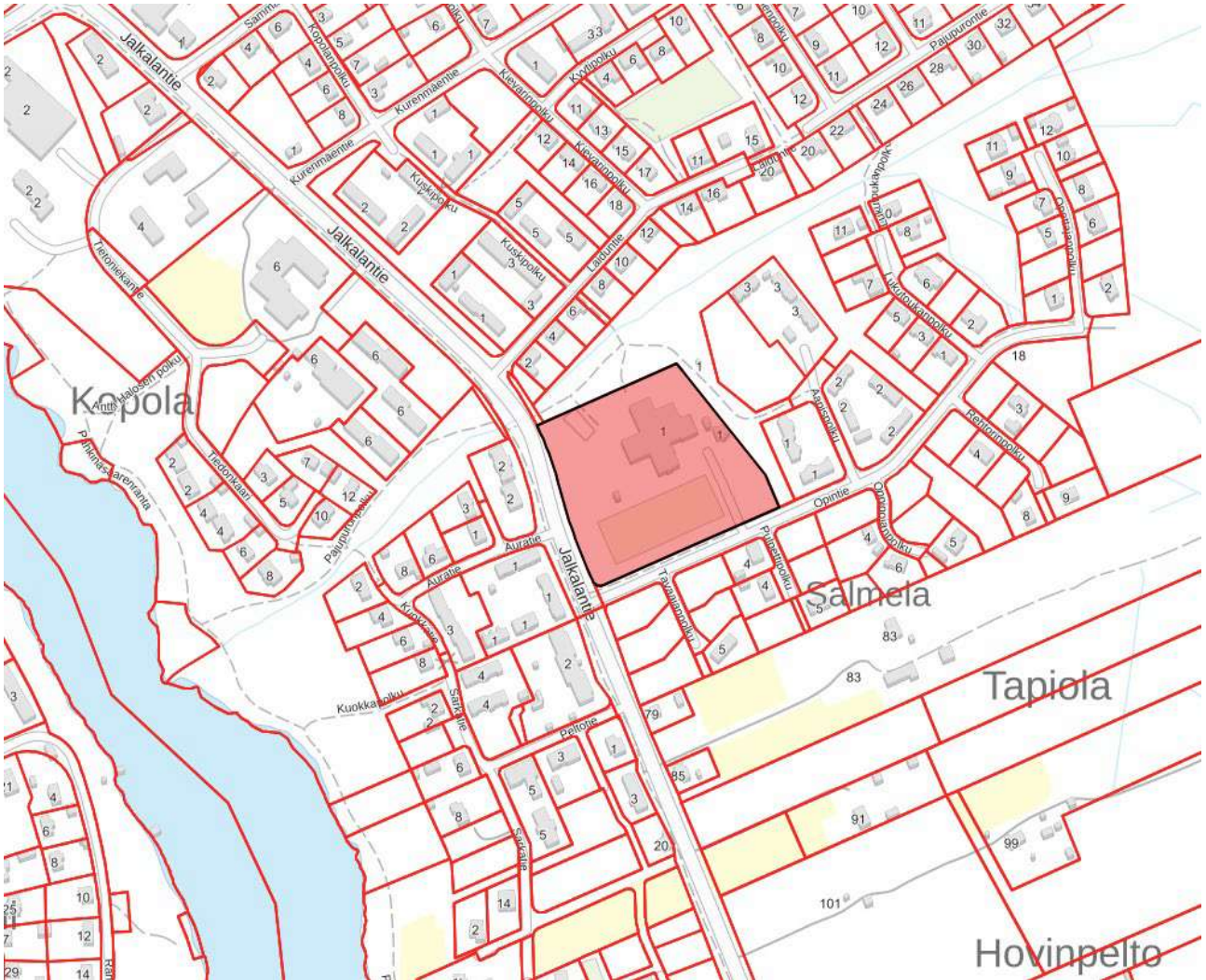

Leipomon tontti

5. 778-12-1201-1 Entisen Sammelselän koulun tontti

- Tontin pinta-ala 21609 m², ei välttämättä tarvita koko aluetta päiväkodin käyttöön
- Helposti rakennettavissa
- Ei tarvetta kaavamuutokselle

- Liikenteellisesti kaupungin toisella laidalla, muuten hyvät liikenteelliset olosuhteet
- Sijainti huono Yhtenäiskouluun, uimahalliin ja Lintharjun liikunta-alueisiin nähden
  - o edellyttää linja-autokuljetuksia esim. uimahalliin ja jäähalliin
- Lähiliikuntapaikka päiväkodin käyttöön valmiina
- Matkaa kaupungin länsilaidalta, Kolmisoppi – Valkeisenmäki, yli 2 km

Sammaselän koulun tontti

Tämän luvun nro 16 aineisto:

Suonenjoki 1.4.2026

Timo Kortelainen, kaavoittaja

17 ENNAKKOVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Suonenjoen kaupunginhallitus on hyväksynyt 2.4.2024 päätösten vaikutusten ennakoarvioinnin (EVA) periaatteet. Päätösten vaikutusten ennakoarviointi (EVA, evaus, arviointi) on tapa arvioida etukäteen, miten valmistelussa oleva päätös voi vaikuttaa erilaisten ihmisryhmien elämään.

Arviointi tuottaa päätöksentekijöille tietoa valmisteilla olevan asian ratkaisu- ja toteuttamisvaihtoehdoista. Erilaisten vaihtoehtojen arviointi auttaa ennakoimaan päätöksen mahdollisia hyviä ja huonoja vaikutuksia. Arviointi auttaa kuvamaan, millä perustella tiettyyn ratkaisuun on päädytty.

Vaikutusten ennakoarvioinnin avulla

- tarkastellaan eri päätösvaihtoehtojen arvioituja vaikutuksia
- tarkastellaan päätöksen vaikutuksia jonkun kohderyhmän näkökulmasta
- tarkastellaan, toteuttaako päätösvaihtoehto kunnan strategiaa ja toimintaa ohjaavia suunnitelmia
- punnitaan päätöksen vaikutuksia sekä lyhyellä että pitkällä aikavälillä.

Kaupunginhallituksen hyväksymien periaatteiden mukaan ennakkovaikutusten arviointi (EVA) tehdään, kun

- kunnan on tarpeen [...]keskittyä arvioimaan vain niitä päätöksiä ja tavoitteita, joilla on merkittäviä vaikutuksia. (Kuntaliiton suositus)
- päätös on strategisesti, toiminnallisesti tai taloudellisesti merkittävä
- päätöksellä on välittömiä ja/tai pitkän aikavälin vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin ja elinoloihin; eri ihmisryhmille tai kunnan eri alueille
- päätöksellä on välittömiä ja/tai pitkän aikavälin suoria vaikutuksia tai merkittäviä epäsuoria vaikutuksia yritystoimintaan tai elinkeinoelämälle
- kyseessä merkittävä muutos palveluissa tai palveluiden järjestämisessä tai kyseessä uusi palveluiden järjestämistapa
- tarpeen mukaan vastattaessa lausuntoihin tai esityksiin

Uuden päiväkodin rakentaminen täyttää useimmat edellä mainituista kriteereistä, joten siihen liittyvään päätöksentekoon on valmistauduttava ennakkovaikutusten arvioinneilla.

Päätösten vaikutusten ennakoarvioinnissa arvioidaan erilaisia vaikutuksia samanaikaisesti:

- Kaupungin strategia ja hyvinvointisuunnitelma
- Kuntalaisvaikutukset
- Ympäristövaikutukset
- Organisaatio- ja henkilöstövaikutukset
- Taloudelliset vaikutukset

Laaja ennakkovaikutusten arviointi käynnistyy asian valmistelijan päätöksellä arvioinnin tekemisestä. Asian valmistelusta tiedotetaan ja siitä laaditaan viestintä- ja osallisuussuunnitelma (Suonenjoen kaupungin www-sivut <https://suonenjoki.fi/wp-content/uploads/2026/03/Viestinta-ja-osallisuussuunnitelma.pdf>). Tiedonkeruun vaiheessa kootaan tietoa asian nykytilasta sekä selvitetään lisäaineistoa tutkimusten ja tilastojen näkökulmasta. Lisäksi toteutetaan asiakkaiden ja/tai kuntalaisten osallistaminen. Kerätyn aineiston pohjalta asian valmistelija muodostaa vaihtoehtoiset päätösesitykset sekä tunnistaa ja kirjaa päätösten vaikutukset eri näkökulmista. Vaihtoehtoja vertaillaan toisiinsa ja vertailun tulos kirjataan esittelytekstiin. Valmistelija tekee päätösesityksen ja ennakoarviointi tuodaan esityksen liitteeksi.

Kaupunginhallituksen hyväksymien EVA-periaatteiden mukaan kaupunginjohtajan johtoryhmässä käydään läpi tulevat päätösten vaikutusten ennakoarvioinnit. Johtoryhmässä on päätetty toteuttaa ennakkovaikutusten arviointi vähintään kahdesta käsittelyyn otettavasta asiasta: 1) päiväkodin sijainti ja 2) rakentamisen toteuttamistapa. Asioita koskevat ennakkovaikutusten arvioinnit lisätään tämän selvityksen liitteiksi sen jälkeen, kun ne on käsitelty asianomaisessa toimielimessä.

18 OSALLISTAMINEN JA KUULEMINEN

Uuden päiväkodin rakentaminen on kunnalle strategisesti merkittävä ja pitkävaikutteinen hanke, joka vaikuttaa lasten arkeen, perheiden palveluihin, henkilöstön työolosuhteisiin sekä alueen elinympäristöön vuosikymmeniksi eteenpäin. Tämän vuoksi on olennaista, että suunnitteluprosessiin sisällytetään järjestelmällinen ja tarkoituksenmukainen vuorovaikutus asiakkaiden, varhaiskasvatuksen henkilöstön sekä kuntalaisten kanssa. Kuuleminen ei ole ainoastaan hyvän hallinnon osa, vaan useissa laeissa määritelty velvoite.

18.1 Lainsäädännöllinen perusta kuulemiselle ja osallisuudelle

Varhaiskasvatustalaki velvoittaa osallisuuden edistämiseen

Varhaiskasvatustalaki velvoittaa varhaiskasvatuksen järjestäjää huolehtimaan siitä, että lasten ja heidän huoltajiensa mahdollisuudet osallistua varhaiskasvatuksen toiminnan ja ympäristöjen kehittämiseen toteutuvat. Varhaiskasvatustalain 20 § korostaa, että huoltajilla tulee olla mahdollisuus vaikuttaa varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin, mikä ulottuu myös fyysiseen oppimisympäristöön ja siten päiväkotirakennusten suunnitteluun. Opetushallituksen linjausten mukaan lasten näkemykset ja aloitteet tulee huomioida osana varhaiskasvatuksen suunnittelua ja oppimisympäristöjen kehittämistä.

Lapsen oikeus osallisuuteen perusoikeutena

Lapsen oikeus tulla kuulluksi ja vaikuttaa häntä koskeviin päätöksiin on vahvasti turvattu sekä kansallisessa että kansainvälisessä lainsäädännössä. YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen artikla 12 säättää, että lapsen mielipiteet on otettava huomioon hänen ikänsä ja kehitystasonsa mukaisesti, ja Suomen perustuslaki edellyttää, että lapsia kohdellaan tasa-arvoisesti yksilöinä ja heille annetaan mahdollisuus vaikuttaa heitä koskeviin asioihin. UNICEF korostaa lisäksi, että lasten osallisuuden huomioiminen ei tarkoita vain pedagogisia prosesseja, vaan kunnalla on velvoite sisällyttää lasten kuuleminen kaikkiin heitä koskeviin palveluihin ja elinympäristöratkaisuihin – mukaan lukien rakentamishankkeet.

Kuntalaki velvoittaa kuntalaisten osallistumismahdollisuuksiin

Kuntalain mukaan kunnan on huolehdittava asukkaidensa mahdollisuuksista osallistua ja vaikuttaa palvelujen suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan. Tämä koskee myös lapsia, nuoria ja heidän huoltajiaan. Maankäyttö- ja rakennustalaki sekä kuntalaki edellyttävät kuntalaisten kuulemista erityisesti silloin, kun kyse on elinympäristöä ja palveluja koskevista ratkaisuista, joita myös päiväkodit ovat.

Hallintolaki edellyttää hyvää hallintoa ja riittävää valmistelua

Hallintolaki säättää, että viranomaisen toiminnan tulee perustua hyvän hallinnon periaatteisiin sekä asian riittävään selvittämiseen ennen päätöksentekoa. Tämä sisältää veloitteen kuulla asianomaisia, kerätä riittävästi tietoa päätöksen perustaksi ja huomioida eri osapuolten näkemykset. Kuuleminen lisää läpinäkyvyyttä, parantaa päätösten laatua ja vähentää riskiä siitä, että ratkaisut eivät vastaa käyttäjien todellisia tarpeita.

Henkilöstön kuuleminen varmistaa toimivat ja turvalliset tilat

Varhaiskasvatuksen henkilöstö tuntee parhaiten pedagogisen toiminnan, arjen sujuvuuden sekä työtilojen turvallisuus- ja toimivuusvaatimukset. Varhaiskasvatuslain mukaan henkilöstö osallistuu toiminnan kehittämiseen ja arviointiin, mikä tekee heidän näkemyksistään keskeisen osan myös tilasuunnittelun valmistelua. Työturvallisuuslaki puolestaan edellyttää työnantajaa huolehtimaan työn turvallisuudesta ja terveellisyydestä, mikä käytännössä edellyttää henkilöstön kanssa käytävää vuoropuhelua tilojen toimivuudesta.

18.2 Kuulemisen merkitys päiväkotihankkeen onnistumiselle

Osallistaminen tuottaa suunnittelulle arvokasta käyttäjätietoa, tukee lapsilähtöistä pedagogiikkaa ja auttaa varmistamaan tilojen toimivuuden ja turvallisuuden. Lasten ja huoltajien kuuleminen tuo esiin arjen tarpeita, joita ei välttämättä muuten tunnisteta. Henkilöstön asiantuntemus taas varmistaa, että tilat ja toimintaympäristö tukevat varhaiskasvatuksen pedagogisia tavoitteita, työskentelyn sujuvuutta ja toiminnallisia erityistarpeita.

Osallistava suunnittelu vahvistaa myös päätöksenteon legitimeettiä. Kun käyttäjät ja kuntalaiset voivat aidosti vaikuttaa suunnitteluun, lisääntyy hankkeen hyväksyttävyyttä ja sitoutuminen uuden päiväkodin käyttöön ja kehittämiseen.

18.3 Osallistamisen ja kuulemisen toteutus Suonenjoen päiväkotihankkeessa

Suonenjoen kaupungin uuden päiväkodin suunnittelua varten toteutettiin kysely ajalla 26.2.–11.3.2026. Kyselyyn vastasi 162 kuntalaista, joista lähes puolet oli varhaiskasvatusikäisten lasten huoltajia. Kyselyn tuloksia hyödynnetään uuden päiväkodin suunnittelun eri vaiheissa. Kyselyn tulokset ovat olleet nähtävillä Suonenjoen kaupungin verkkosivuilla 30.3.2026 alkaen: <https://suonenjoki.fi/wp-content/uploads/2026/03/Paivakotia-koskevan-kyselyn-tulokset-30.3.2026.pdf> Kyselyn tulokset ovat myös tämän selvityksen liitteenä.

Varhaiskasvatusikäisten lasten kuuleminen toteutetaan suunnittelutyön edetessä.

Varhaiskasvatusikäiset lapset ovat uuden päiväkodin tärkein käyttäjäryhmä, ja heidän näkökulmiensa huomioiminen on sekä pedagogisesti perusteltua että lainsäädännön mukaista.

Varhaiskasvatusikäisten lasten kuuleminen toteutetaan suunnittelutyön edetessä.

Uuden päiväkodin suunnittelun yhteydessä lasten kuuleminen tarjoaa arvokasta tietoa siitä, millaiset tilat tuntuvat heistä turvallisilta, kiinnostavilta ja toimiviksi koetuilta. Samalla kuuleminen vahvistaa lasten osallisuuden kokemusta ja tukee varhaiskasvatuksen lapsilähtöistä pedagogiikkaa.

Koska pienet lapset ilmaisevat ajatuksiaan ja toiveitaan eri tavoin kuin aikuiset, kuuleminen toteutetaan heille sopivin, leikkiin ja konkreettiseen toimintaan perustuvin menetelmin. Yksi toimiva tapa on **leikkipohjainen ideointi**, jossa lapset voivat rakentaa tulevaa päiväkotia kuvin, palikkarakennelmin, pienoismallein tai roolileikin avulla. Materiaalina voidaan käyttää esimerkiksi rakennuspalikoita, käyttökelvottomia kierrätysmateriaaleja tai piirtämisvälineitä. Leikin ja kuvallisen ilmaisun kautta lapset tuottavat huomioita ja mielikuvia, joita aikuiset voivat tulkita osana suunnittelua.

Toinen lasten näkökulmia esiin tuova menetelmä on **ohjatut keskusteluhetket** pienissä ryhmissä. Niissä lapsille voidaan esittää yksinkertaisia, avoimia kysymyksiä esimerkiksi siitä, millaisissa tiloissa heidän on mukava leikkiä, millainen päiväkodin piha tuntuu hyvältä tai mitä uuden päiväkodin pitäisi heidän mielestään sisältää. Keskustelua voidaan tukea kuvakorteilla, esineillä tai valokuvilla erilaisista tiloista ja ympäristöistä, jotta lapsen on helpompi kertoa ajatuksistaan.

Hyvin toimiva ja lasten näkökulmaa rikastuttava tapa on myös **havainnointi**: varhaiskasvatuksen henkilöstö voi kerätä tietoa lasten toiminnasta nykyisessä ympäristössä ja tunnistaa, missä lapset viihtyvät, millaiset tilat tai välineet houkuttelevat leikille ja missä taas ilmenee haasteita. Tämä havainnointitieto voidaan tulkita lasten epäsuoraksi palautteeksi ja hyödyntää uuden päiväkodin suunnittelussa.

Lisäksi voidaan toteuttaa **kuvakävelyitä tai tutustumisretkiä**, joissa lapsille näytetään valokuvia erilaisista pihoista, liikuntatiloista tai leikkivälineistä. Lapset voivat kertoa, mitkä kuvat herättävät kiinnostusta tai mitkä eivät tunnu heistä mieltuisilta. Vanhemmille lapsille voidaan tarjota helppoja äänestyksiä hymiökorteilla tai värikoodeilla, mikä mahdollistaa osallistumisen ilman vaativaa kielellistä ilmaisua.

Myös osallistavat **pienoismallit tai digitaaliset sovellukset** voivat tukea lasten kuulemistä. Lapset voivat lisätä malliin leikkialueita, värejä tai elementtejä, jotka he kokevat tärkeiksi. Näin suunnitteluprosessi muuttuu konkreettiseksi ja lapselle ymmärrettäväksi.

Lasten kuuleminen ei tarkoita sitä, että heidän näkemyksensä ohittavat pedagogiset, turvallisuuteen liittyvät tai tekniset vaatimukset. Kuulemisen tavoitteena on kerätä lapsilta tietoa, joka auttaa suunnittelijoita ja päätöksentekijöitä tekemään ratkaisuja, jotka palvelevat lasten kokemuksia ja tarpeita parhaalla mahdollisella tavalla. Lasten kertomat toiveet – esimerkiksi rauhallisista nurkista, kiipeilymahdollisuuksista, väreistä tai pihan lumileikkipaikoista – ovat arvokasta käyttäjäpalautetta, joka täydentää ammattilaisten asiantuntemusta.

Yhteenvetona voidaan todeta, että lasten osallisuuden toteuttaminen uuden päiväkodin suunnittelussa on tärkeää sekä kasvatuksellisesti, mutta myös lainsäädäntöön perustuva velvoite. Lapsille sopivilla, leikkillisillä ja konkreettisilla menetelmillä on mahdollista kerätä merkityksellistä palautetta, joka parantaa suunnittelun laatua ja varmistaa, että uusi päiväkotitoi tukee lasten hyvinvointia, turvallisuutta ja leikin rikkautta parhaalla mahdollisella tavalla.

19 TIEDOTTAMINEN

Uusien päiväkotitilojen suunnittelun ja toteutuksen vaiheista tiedotetaan avoimesti, ajantasaisesti ja suunnitelmallisesti, jotta kuntalaiset, perheet, henkilöstö ja päättäjät pysyvät hyvin informoituina hankkeen etenemisestä. Tiedottamisen tavoitteena on lisätä läpinäkyvyyttä, vahvistaa luottamusta ja varmistaa, että kaikki osapuolet voivat seurata hankkeen vaiheita ja vaikuttaa heille tärkeisiin kysymyksiin.

Tietoa jaetaan kaupungin verkkosivujen, somekanavien ja paikallisten tiedotusvälineiden kautta sekä tarpeen mukaan erillisillä infoilla, asukastilaisuuksilla ja varhaiskasvatuksen omilla viestintäkanavilla. Tiedotuksesta tehdään ymmärrettävää, saavutettavaa ja kohderyhmille sopivaa. Tavoitteena on tuoda hankkeen keskeiset päätökset ja eteneminen esiin oikea-aikaisesti ja selkeästi.

Suonenjoen kaupungin nettisivuille on luotu oma sivu "Uusi päiväkotitoi". Polku löytyy seuraavasti: suonenjoki.fi > etusivu > kasvu ja oppiminen > varhaiskasvatus > uusi päiväkotitoi. Tai suoraan linkistä: <https://suonenjoki.fi/etusivu/kasvatus-ja-koulutus/varhaiskasvatus/uusi-paivakoti/>

Ajantasaista tietoa päätöksentekoon liittyvistä asioista voi seurata kaupungin nettisivujen kautta: <https://suonenjoki.fi/kaupunki-ja-hallinto/paatoksenteko/esityslisat-ja-poytakirjat/>

Päiväkotihankkeen eri vaiheista viestitään lisäksi sosiaalisen median kautta sekä asiakaskuntaa suoraan kaupungin palvelukanavien kautta (Daisy).

Sisäisellä viestinnällä pidetään henkilöstö tietoisena siitä, missä vaiheessa päiväkotihanke etenee. Sisäiseen viestintään käytetään intraa ja tarvittaessa henkilöstö- sekä esihenkilökirjeitä. Asiaa käsitellään myös henkilöstöpalaverissa.

20 SELVITYKSEN YHTEENVETO

Tämä selvitys kokoaa yhteen Suonenjoen kaupungin uuden päiväkodin rakentamiseen liittyvät keskeiset lähtökohdat, perustelut ja valmistelun vaiheet sekä tarkastelee hanketta varhaiskasvatuksen, palveluverkon, talouden, lainsäädännön ja pedagogiikan näkökulmista.

Varhaiskasvatuksen palveluverkkoa on viime vuosina sopeutettu merkittävästi syntyvyyden laskun, lapsimäärän vähenemisen sekä käytössä olevien tilojen kuntoon, toiminnallisuuteen ja sisäilmaan liittyvien haasteiden vuoksi. Keskeinen haaste on Kopolan päiväkodin tilojen pitkäaikaiset sisäilma- ja toiminnalliset ongelmat sekä väistötilojen käyttö, jotka eivät ole kestävä ratkaisu varhaiskasvatuksen pitkäjänteiselle järjestämiselle.

Päätöksentekoprosessin aikana on tarkasteltu useita tilaratkaisuvaihtoehtoja, mukaan lukien olemassa olevien rakennusten peruskorjaus, vuokramalliin perustuvat moduuliratkaisut sekä uuden päiväkodin rakentaminen. Selvitysten ja tarjouskilpailituksen perusteella on todettu, että lyhyemmän aikavälin vuokramalliin perustuvat ratkaisut ovat pitkällä aikavälillä taloudellisesti epäedullisia.

Kokonaisarvioinnissa pysyvän, omaan taseeseen rakennettavan päiväkodin toteuttaminen on perustelluin ja kestävin vaihtoehto. Sen toteuttamisen suunnittelu ja esimerkiksi sijaintia koskevat ratkaisut tulee valmistella huolella ja pidemmän aikatahtäimen perspektiivillä.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt uuden päiväkodin toteuttamiseen 4,2 miljoonan euron investointikehyksen ja linjannut hankkeen etenemisen siten, että suunnittelu toteutetaan vuonna 2026 ja rakentaminen vuonna 2027.

Uuden päiväkodin on tarkoitus korvata Kopolan päiväkodin nykyiset tilat ja mahdollistaa terveellinen, turvallinen, esteetön ja pedagogisesti tarkoituksenmukainen varhaiskasvatusympäristö. Suunnittelussa korostuvat muuntojoustavuus, vuorohoidon erityisvaatimukset, oppimisen tuen toteuttaminen, lähiympäristön mahdollisuudet laadukkaan varhaiskasvatuksen toteuttamiseen, henkilöstön työolosuhteet sekä kestävä ja ekologinen rakentaminen.

Hanke on strategisesti, taloudellisesti ja toiminnallisesti merkittävä, minkä vuoksi siihen liittyvää päätöksentekoa tuetaan ennakkovaikutusten arvioinneilla sekä laajalla osallistamisella ja kuulemisella. Selvitys antaa päättäjille kokonaiskuvan hankkeen taustasta, vaihtoehtoista ja vaikutuksista sekä riittävän tietopohjan uuden päiväkodin rakentamista koskevien jatkopäätösten tekemiselle.

